

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Analýza přínosů vnitřního trhu Evropské unie se zaměřením na konkrétní české firmy

The Benefits Analysis of the European Single Market, Focusing on Specific Czech
Companies

Student: Bc. Kateřina Sámelová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Radomír Kaňa, Ph.D.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kateřina Sámelová**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6210T004 Eurospráva**
Téma: **Analýza přínosů vnitřního trhu Evropské unie se zaměřením
na konkrétní české firmy**
**Benefits Analysis of the European Single Market Focusing on Specific
Czech Companies**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Vnitřní trh Evropské unie - aktuální vývoj a stav
3. Postavení České republiky na vnitřním trhu Evropské unie
4. Přínosy vnitřního trhu Evropské unie pro společnosti AVL Moravia, s.r.o. a Tigemma, s.r.o.
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. ISBN 978-80-248-3333-0.

KAEDING, Michael. *Towards an Effective European Single Market: Implementing the Various Forms of European Policy Instruments across Member States*. Wiesbaden: Springer VS, 2013. ISBN 978-3-531-19683-1.

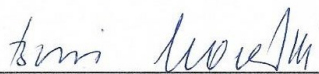
ŠÍŠKOVÁ, Naděžda a kol. *Evropské právo 2 - Jednotný vnitřní trh*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-949-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Radomír Kaňa, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

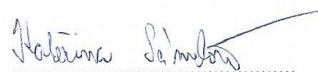

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a ostatní materiály, z nichž jsem při vypracování práce čerpala, řádně cituji a uvádím v seznamu použité literatury. Přílohy č. 1, 2 a 3 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 24. dubna 2015

Handwritten signature of Kateřina Sámelová in blue ink, written over a dotted line.

Kateřina Sámelová

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce Ing. Radomíru Kaňovi, Ph.D., za odbornou pomoc a za poskytnuté podklady a informace potřebné pro zpracování diplomové práce.

Obsah

1	ÚVOD	5
2	VNITŘNÍ TRH EVROPSKÉ UNIE – AKTUÁLNÍ VÝVOJ A STAV	7
2.1	Vznik a formování vnitřního trhu.....	8
2.1.1	Formování vnitřního trhu do roku 1992	9
2.1.2	Vývoj vnitřního trhu po roce 1992.....	10
2.1.3	Základní principy fungování jednotného vnitřního trhu	12
2.1.4	Základní svobody jednotného vnitřního trhu	13
2.2	Vnitřní trh pro 21. století.....	15
2.3	Transformace vnitřního trhu po Lisabonské smlouvě	17
2.4	Současný stav vnitřního trhu.....	18
2.4.1	Akt o jednotném trhu I	18
2.4.2	Akt o jednotném trhu II.....	20
2.4.3	Priority nové Evropské komise	22
3	POSTAVENÍ ČESKÉ REPUBLIKY NA VNITŘNÍM TRHU EVROPSKÉ UNIE	25
3.1	Počátky vytváření vzájemných vztahů	25
3.1.1	Bílá kniha o přidružených zemích	27
3.1.2	Žádost o vstup do Evropské unie	28
3.1.3	Přístupový proces	29
3.2	Připravenost podniků na vnitřní trh EU	31
3.3	SWOT analýza podnikatelské prostředí České republiky.....	33
3.4	SWOT analýza České republiky pro oblast ekonomického prostředí.....	34
3.5	Hodnocení vstupu České republiky na vnitřní trh	36
3.5.1	Přínosy vstupu České republiky na vnitřní trh	36
3.5.2	Negativa vstupu České republiky na vnitřní trh	41
3.6	Priority České republiky v rámci nové strategie pro vnitřní trh Evropské unie.....	42
4	PŘÍNOSY VNITŘNÍHO TRHU EVROPSKÉ UNIE PRO SPOLEČNOSTI AVL MORAVIA A TIGEMMA.....	44
4.1	Firma AVL Moravia s. r. o.	45
4.1.1	Vývoj společnosti	45
4.1.2	Přehled výrobního a servisního segmentu	47
4.1.3	Politika zaměstnanosti.....	50
4.1.4	Finanční hospodaření podniku.....	52
4.2	Firma TIGEMMA, spol. s r. o.	56

4.2.1	Historie společnosti.....	56
4.2.2	Přehled výrobního sortimentu	58
4.2.3	Politika zaměstnanosti.....	58
4.2.4	Finanční hospodaření podniku.....	60
5	ZÁVĚR.....	64
	Seznam použité literatury	67
	Seznam zkratk.....	73
	Seznam tabulek a grafů	74
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 ÚVOD

Vnitřní trh představuje jeden z nejdůležitějších prvků Evropské unie zahrnující prostor svobody a prosperity. Poskytuje 500 milionům občanům Evropské unie přístup ke zboží, službám, pracovním místům, obchodním příležitostem a kulturnímu bohatství všech členských zemí. Od vstupu České republiky na vnitřní trh Evropské unie uběhlo více jak 10 let, proto je nezbytné si jeho vývoj zhodnotit. Byl to významný den pro české občany, který byl završením budování dlouholeté vzájemné spolupráce. Novým zemím se otevřely větší příležitosti k obchodu, přístupu k investicím v rámci integrovaného vnitřního trhu a možnosti využití unijních dotací ve formě strukturálních fondů či podpory v rámci unijní zemědělské politiky.

Cílem diplomové práce je na základě teoretických východisek a analýzy vnitřního trhu Evropské unie charakterizovat postavení České republiky, včetně přínosů a nákladů pro společnosti AVL Moravia s. r. o. a TIGEMMA, spol. s. r. o.

Pro dosažení stanoveného cíle byla formulována následující hypotéza: *Vnitřní trh Evropské unie přinesl pozitivní dopad na rozvoj podnikatelského prostředí v České republice.*

Diplomová práce je členěna do tří hlavních kapitol. Teoretická část je věnována problematice vnitřního trhu Evropské unie, od jeho počátků až do současného vývoje. Za období více jak 20 let se vnitřní trh transformoval do silného integračního uskupení, jež ovlivňuje hospodářskou situaci v osmadvaceti členských zemích Evropské unie. Pozornost je zde věnována především legislativním návrhům, umožňujícím fungování vnitřního trhu v souladu s měnícím se prostředím.

Ve druhé části je zhodnocena spolupráce České republiky a Evropské unie v prostředí vnitřního trhu. Dále je zde zachycena problematika přistoupení do Evropské unie a s tím související proces přípravy na začlenění a následný úspěch vstupem na vnitřní trh. Ekonomické prostředí České republiky a zejména oblast podnikání je touto změnou významně ovlivněna, proto je druhá část této práce věnována reakci na vstup na vnitřní trh.

Praktická část diplomové práce je zaměřena na dvě konkrétní firmy sídlící v Olomouckém kraji. Společnost AVL Moravia s. r. o., se sídlem v Hranicích, působí v automobilovém průmyslu, se specializací na výrobu testovacích zařízení. Společnost TIGEMMA, spol. s. r. o., sídlí nedaleko Hranic, v obci Bělotín a poskytuje kvalitní služby

v oblasti strojírenství. V této kapitole je zanalyzován vývoj jednotlivých společností od jejich založení až po současnost, se zaměřením na vliv vnitřního trhu Evropské unie.

Závěrem je provedeno finální zhodnocení současného postavení konkrétních firem, s případnými doporučeními, jakým směrem by se měly jednotlivé firmy do budoucna ubírat a na co by se měly popřípadě zaměřit, pro upevnění své pozice na rozsáhlém a konkurenčním trhu Evropské unie.

Při zpracování diplomové práce byla použita vědecká metoda srovnání, analýzy a konečného vyhodnocení a přitom bylo čerpáno z knižních zdrojů, internetových zdrojů, elektronických dokumentů a zejména interních materiálů, poskytnutých společnostmi AVL Moravia s. r. o. a TIGEMMA, spol. s. r. o.

2 VNITŘNÍ TRH EVROPSKÉ UNIE – AKTUÁLNÍ VÝVOJ A STAV

Hlavní součástí a zejména hlavním přínosem v procesu evropské integrace je vnitřní trh. S jeho pomocí byly odstraněny celní, daňové, technické a administrativní bariéry mezi zúčastněnými trhy. Došlo k propojení trhů se zbožím, službami, pracovníky a kapitálem a vznikla tak oblast bez vnitřních hranic, která utvořila hospodářský prostor, v němž je možno uplatňovat čtyři základní svobody a to volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Později však hovoříme i o páté svobodě, volném pohybu poznatků (Šišková, 2012).

Vnitřní trh byl utvářen se dvěma hlavními cíli, týkající se ekonomické a politické oblasti, zahrnující zvýšení a udržení prosperity odstraněním překážek, které bránily ve využití ekonomického potenciálu jeho účastníků a na tomto základě zvyšovat životní úroveň a kvalitu života (Týč, 2010). Politický cíl měl přispět ke stále užšímu spojení evropských národů, což by vedlo k odstranění konfliktů na evropském kontinentu (Cihelková, Jakš a kol., 2006).

Projekt vnitřního trhu můžeme charakterizovat jako program dlouhodobé liberalizace doprovázený nastolenými pravidly. Vzájemné otevření trhů si vyžaduje odstranění všech dosavadních omezujících národních bariér, zbytečných národních předpisů a na jejich místo zavést společně dohodnuté evropské úpravy, jež liberalizují pohyb v oblasti vnitřního trhu (Fiala, Pitrová, 2009).

Každá členská země přijímá závazek, že bude zavádět, respektovat a také přijímat evropskou legislativu vnitřního trhu, kterou tvoří více než 1600 směrnic a více než 670 nařízení. Správa vnitřního trhu a program jeho dokončení je v kompetenci všech institucí Evropské unie (Šišková, 2012). Komise iniciuje legislativu vnitřního trhu, na základě vlastních poznatků nebo na základě doporučení Evropské rady nebo žádosti Rady ministrů. Jako výkonný orgán nese odpovědnost za ochranu hospodářské soutěže na vnitřním trhu a zároveň rozhoduje o porušení unijních pravidel a udělení sankcí. Komise dohlíží na včasné a správné přijetí legislativy vnitřního trhu a má pravomoc podat stížnost na členský stát chovající se nedisciplinovaně. Evropská rada jako vrcholný politický orgán Unie vymezuje strategii v oblasti vnitřního trhu. Projednávat a schvalovat právní akty vztahující se k vnitřnímu trhu, má za úkol Rada Evropské unie a Evropský parlament. Evropský soudní dvůr vydává rozsudky odstraňující překážky rozvoje vnitřního trhu, mající vliv na jeho prohloubení. (Euroskop.cz, 2015a).

2.1 Vznik a formování vnitřního trhu

Prvopočátkem a předchůdcem vnitřního trhu, byla historicky nejstarší a původní etapa regionální ekonomické integrace, tj. **společný trh**, který byl utvářen již první zřizovací smlouvou¹. Pařížská smlouva z roku 1952, poukazuje na společný trh jako jeden ze základních pilířů, na nichž je Společenství postaveno, avšak v tomto období hovoříme pouze o společném trhu s uhlím a ocelí. Zakládající země si kladly za cíl, přispět k užšímu spojení evropských národů a zvýšit hospodářský růst, jež měl být uskutečněn vytvořením společného trhu, v horizontu příštích 12 let (Týč, 2010). Základním stavebním kamenem zachycujícím podstatu společného trhu, byla v roce 1958 Římská smlouva². Na konci šedesátých let, konkrétně k 1. červenci 1968, se podařilo odstranit všechny kvóty a tarify pro obchod mezi členskými zeměmi Evropského hospodářského společenství a sjednotit cla na zboží dovezené ze třetích zemí a tak vytvořit **celní unii** (Fiala, Pitrová, 2009). Hlavním problémem se v následujících letech jevila rozdílnost technických, hygienických a daňových norem, aplikovaných v jednotlivých členských státech. Společný trh byl v této době utvářen z:

- **celní unie**, zahrnující volný pohyb zboží mezi členskými státy,
- **volného pohybu pracovníků**, nikoliv všech fyzických osob,
- **volného pohybu služeb**, se zachováním zvláštních povolení pro určité druhy služeb v ostatních členských státech,
- **volného pohybu kapitálu**, skýtající určitá omezení (Šišková, 2012).

Prohlubování společného trhu bylo v 70. letech zastaveno hospodářskou recesí, která postihla západní Evropu. Následující desetiletí nebylo pro rozvoj trhu příliš příznivé, a proto byl počátek 80. let označován za stagnaci a kritizován zejména, za malou propojenost národních trhů členských států (Týč, 2010). Realizace čtyř základních svobod společného trhu, byla v určitých aspektech stále omezována. Překážkou ve volném pohybu zboží se staly požadavky na technické, sanitární a jiné parametry, což způsobovalo, že i přes neomezenost množství a osvobození od cel, nebyl pohyb zboží zcela volný (Baldwin, Wyplosz, 2013).

---

¹ Smlouva o založení ESUO – tzv. Pařížská smlouva z roku 1952 o založení Evropského společenství uhlí a oceli.

² Smlouva o založení EHS – tzv. Římská smlouva z roku 1958 o založení Evropského hospodářského společenství

2.1.1 Formování vnitřního trhu do roku 1992

Sílicí tlak na zrušení dosavadních překážek volného pohybu, odbourání kontrol na vnitřních hranicích ES a odstranění zbývajících příčin fragmentace trhu Společenství způsobil v 80. letech posun k hlubší integraci a jednotným mottem těchto snah se stal nový pojem – **jednotný vnitřní trh (JVT)**, (Outlá a kol., 2008).

Evropská komise v čele s předsedou Jacquesem Delorse si stanovila jednoznačnou prioritu JVT dokončit. U zrodu analytického dokumentu představeném Evropskou komisí v roce 1985, stál britský komisař pro obchod lord Arthur Cockfield, prostřednictvím **Bílé knihy o dokončení vnitřního trhu** tak došlo k žádoucímu oživení ekonomického prostředí. „Cockieldova bílá kniha“, jak je také tento dokument nazýván, identifikuje 279 legislativních opatření, nutných k odstranění překážek ve vzájemném obchodě. Překážky, bránící vytvoření JVT, byly rozděleny do tří skupin:

1. **fyzické**, zahrnující materiální neboli věcné překážky související s kontrolami na vnitřních hranicích,
2. **technické**, týkající se především předpisů upravujících technické parametry výrobků a existujících certifikačních, inspekčních a kontrolních procedur k ověřování technických parametrů zboží,
3. **daňové**, spočívající v nepřímých daních (Fiala, Pitrová, 2009).

Bílá kniha se stala základem pro určení primárního práva, přijetím **Jednotného evropského aktu** (JEA) v roce 1987. Závazek vytvořit vnitřní trh byl zde jednoznačně formulován a časově vymezen na počátek roku 1993. Definice jednotného vnitřního trhu podle čl. 26 odst. 2 SFEU zněla takto:

„jednotný vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, ve kterém je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanovením smluv“ (Šišková, 2012, str. 18).

Komise měla zároveň povinnost kontrolovat a vydávat zprávy o vyhodnocení situace v oblasti společného trhu a tyto zprávy následně předkládat Radě. Zásadní změnou, kterou tato legislativa přinesla, byla změna v systému hlasování, na rozhodování tzv. **kvalifikovanou většinou**. Zavedení nového systému bylo nevyhnutelné, z důvodu rozšíření Společenství z původních šesti států na dvanáct, tudíž docílení jednomyslnosti v určitých otázkách bylo

příliš komplikované (Cihelková, Jakš a kol., 2006). Hlasování kvalifikovanou většinou bylo založeno na několika podmínkách, a to, že Rada byla seznámena s postojem Hospodářského a sociálního výboru a byla zde využita procedura spolupráce, která zapojovala do rozhodování Evropský parlament. Na popud Velké Británie byl systém jednomyslnosti stále zachován u některých otázek, týkajících se hraničních kontrol osob, práv a zájmů osob v zaměstnaneckém poměru a oblasti fiskální politiky (Fiala, Pitrová, 2009). Díky přijetí JEA se součástí zakládající smlouvy staly i další politiky ES, zaměřující se na hospodářskou a měnovou politiku, výzkum a technologický rozvoj, ochranu životního prostředí, hospodářskou a sociální soudržnost a na spolupráci v oblasti zahraniční politiky. Tímto byl odstartován proces dynamického rozvoje celého Společenství a období tzv. eurosklerózy³ bylo zažehnáno (Kaeding, 2013).

2.1.2 Vývoj vnitřního trhu po roce 1992

Rok 1993 bývá označován jako rok **dokončení vnitřního trhu**, kdy měly členské země přijmout a zavést směrnice navržené Bílou knihou z roku 1985. Období po roce 1992 bylo klíčové pro roli Komise a Evropského parlamentu, jež stanovily směr, jakým by se mělo Společenství ubírat pro dosažení kladných výsledků v oblasti vnitřního trhu. Byly však identifikovány určité nedostatky, týkající se zavádění přijaté evropské legislativy v rámci JVT do práv členských států (Baldwin, Wyplosz, 2013). K tomuto datu bylo Radou přijato 90% legislativních návrhů Bílé knihy, pouze 75% schválené legislativy bylo převedeno do právní soustavy členských zemí. Následné provádění legislativy v praxi také skýtalo svá úskalí, v podobě nesprávné implementace směrnic do práv jednotlivých zemí. K tomu, že stav vnitřního trhu nemůžeme považovat za zcela dokončený, hovoří i fakt, že určitá část směrnic nebyla zcela přijata. Snaha Komise dokončit vnitřní trh však zde přetrvávala v podobě zveřejněného přehledu o pokrocích členských států v přijímání jednotlivé legislativy (Cihelková, Jakš a kol., 2006).

Zásadní změnou bylo i přijetí **Maastrichtské smlouvy**⁴ v roce 1993, doplňující oblast vnitřního trhu o hospodářskou a měnovou unii. Přijetím společné měny mělo dojít k odstranění kolísání měnových kurzů zúčastněných zemí, což má za důsledek snížení nejistoty a rizika v obchodování mezi členskými zeměmi (Outlá a kol., 2008). Tlak na inovace a strukturální změny, zvýšený tlak na konkurenci jsou způsobeny společnou měnou, jež

---

³ Euroskleróza – zbrzdění dynamiky integračního procesu, probíhající v období od druhé poloviny 70. let do první poloviny 80. let, způsobené problémy s měnovým kurzem, ropnou krizí a zvyšováním nezaměstnanosti.

⁴ Maastrichtská smlouva – smlouva o Evropské unii vstoupila v platnost 1. 1. 1993.

umožňuje snadné porovnání cen a nákladů v jednotlivých členských státech (Fojtíková a kol., 2014). Maastrichtská smlouva upravila a doplnila ustanovení o vnitřním trhu i v oblasti nepřímých daní a umožnila tak jejich harmonizaci (Urban, 2002).

Zpráva Komise mapující dopady a účinnost jednotného vnitřního trhu představovala klíčový zlom ve snaze odstranit slabá místa v dosavadním směřování k dobudování vnitřního trhu. Obsahovala 38 studií nezávislých institucí a byla zveřejněna na podzim roku 1996. Tato analýza byla východiskem pro sestavení a přijetí zvláštního **Akčního plánu**, schváleném Evropskou radou v Amsterdamu v červnu 1997 (Fiala, Pitrová, 2009). Dodatečný program JVT stanovil datum přijetí navrhovaných opatření k 1. lednu 1999. Byly definovány čtyři strategické cíle, které přispívají k zintenzivnění pravidel vnitřního trhu, odstranění zbývajících deformací trhu i zbývajících bariér tržní integrace a formují vnitřní trh tak, aby přinášel občanům co největší prospěch (Outlá a kol., 2008).

Liberalizace na vnitřním trhu pronikala v 90. letech i do tzv. **sít'ových odvětví**. Šlo o otevření nákladní automobilové dopravy, letecké a železniční dopravy, otevření telekomunikačních trhů a trhů se zemním plynem a elektrickou energií, které byly až do této doby povětšinou státními monopoly a nebyly pod tlakem konkurence. Následně liberalizace pronikala i do oblasti poštovních služeb. V roce 1997 byla oblast vnitřního trhu obohacena o koordinovanou politiku zaměstnanosti (Euroskop.cz, 2015b).

Na konci 90. let docházelo k oslabení ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti zemí Unie. Evropská rada usilovala o odstranění zaostávání v této oblasti a v roce 2000 byl vyhlášen program radikálních reforem. Z Evropy se měla stát vysoce konkurenceschopná a ekonomicky výkonná oblast, prostřednictvím **Lisabonské strategie**, představující scénář pro komplexní hospodářskou, sociální a ekologickou obnovu Evropské unie (Týč, 2010). Evropská rada si byla vědoma, že nastolené ekonomické reformy nemohou jít mimo program vnitřního trhu, proto doporučila urychleně pracovat na „dobudování vnitřního trhu“ v některých oblastech a také zlepšit nízkou výkonnost v oblastech jiných. Na konci roku 2004 předložila skupina odborníků pověřená Komisí hodnotící zprávu za prvních pět let strategie. Vznikla tzv. Wim Kokova⁵ zpráva hovořící o „promarněných šancích“ a „zklamání nad vývojem evropské ekonomiky“ (Euroskop.cz, 2015c). Kritickým zhodnocením dosavadních neuspokojivých výsledků Lisabonské strategie nová Komise v čele s José Manuelem

---

⁵ Wim Kok – nizozemský sociálnědemokratický politik.

Barrosem v roce 2005 navrhla upravený program do roku 2010 (Cihelková, Nedorost, Lukášová, 2011).

Všeobecně termín „dokončení vnitřního trhu“ nelze chápat ve smyslu konečném, jedná se o kontinuální proces vytváření vnitřního trhu EU, reagující na nespočetné podněty z vnějšího okolí (např. dopady hospodářské a finanční krize, klimatické změny, globalizace atd.) a zároveň ovlivněný vnitřními podněty, jako jsou stárnutí populace, změna legislativy), (Euroskop.cz, 2015b).

2.1.3 Základní principy fungování jednotného vnitřního trhu

Základními pilíři jednotného vnitřního trhu, umožňující plynulé fungování, se staly principy:

- nediskriminace,
- přístupu na trh,
- harmonizace,
- a přeshraniční prvek (Urban, 2002).

Princip **nediskriminace** zajišťuje, že na základě státní příslušnosti v žádném případě nesmí dojít k diskriminaci. Zahrnujeme zde především oblast zboží, služeb, osob a kapitálu, se kterými musí být zacházeno stejně, jako s tuzemskými. Deklarace principu je možná cestou **přímou** – jedná se o diskriminaci na základě státní příslušnosti, či **nepřímou**, kdy hovoříme o diskriminaci skryté. Tato diskriminace je často založena na omezení přístupu z důvodu zavedení dodatečného opatření znemožňujícím obchodování. Je zcela vyloučeno jakýmkoli způsobem zvýhodňovat kupříkladu domácí pracovníky před těmi ze zahraničí (Kubečková, Drastíková, 2008).

Druhým základním principem pro fungování JVT je **přístup na trh**. Zajišťuje rovnováhu v tom smyslu, že přístup na trh by měl být umožněn všem, kteří představují pro trh přínos. Problematika je zde způsobena především ze strany legislativy, kdy příslušné právní normy znemožňují přístup na trh některým účastníkům. Tyto normy zde fungují především proti nepoctivým lidem, kteří trh ohrožují, avšak v konečném důsledku postihovaly i ty ostatní, proto byl tento přístup zaveden (Kubečková, Drastíková, 2008).

Princip **harmonizace** je založen na faktu, že základním předpokladem fungování trhu je sladění předpisů. Zde hovoříme především o **technické harmonizaci**, sladující požadavky na výrobky. Orgány technické normalizace stanoví podle nového přístupu podrobné technické požadavky. Tato specifikace technických požadavků je dobrovolná, avšak úřady mají povinnost schválit výrobky, které nejsou v rozporu s pravidly. Pokud výrobky splní základní požadavky, nesou následné označení CE neboli evropská shoda. Seznam těchto výrobků je uveden v evropských směrniciích. Pokud výrobci označí svůj výrobek logem evropské shody, prohlašují tím, že parametry daných výrobků jsou v souladu s platnými předpisy v rámci Evropské unie (Šišková, 2012).

Poslední princip je založen na faktu, že vnitřní trh je zabezpečen formou čtyř (resp. pěti) základních svobod, tedy volným pohybem zboží, osob, služeb, kapitálu a poznatků v rámci členských zemí Evropské unie. Pokud tedy nedojde k překročení hranice, nelze zde uplatnit pravidla pro fungování vnitřního trhu, tento princip se nazývá **přeshraniční prvek** (Šišková, 2012).

2.1.4 Základní svobody jednotného vnitřního trhu

Vnitřní trh EU je charakterizován jednotností trhu, jež je zajištěn v rámci čtyř (resp. 5) základních svobod a to: volného pohybu zboží, služeb, osob, kapitálu a poznatků. Pro občany členských států EU to znamená možnost zde svobodně žít, usazovat se, studovat a následně pracovat či popřípadě podnikat. Na návrh Evropské rady v roce 2008, k původním čtyřem svobodám byla dodána pátá, a to volný pohyb znalostí (Euroskop.cz, 2015d).

Volný pohyb zboží umožňuje obchod s komoditami napříč všemi zeměmi Evropské unie. Pro podniky to znamená přístup na větší trhy a naopak evropským občanům přináší větší různorodost výběru zboží za přijatelné ceny a zároveň zajišťuje kvalitnější a zdravé konkurenční prostředí. Základ tohoto pilíře byl již dříve položen ve Smlouvě o založení EHS (Urban, 2002). Zboží je vzájemně obchodováno za rovnocenných podmínek jak v rámci zemí EU, tak i v rámci obchodování s třetími zeměmi. Pokud by zboží představovalo pro spotřebitele riziko, či poškozovalo veřejné zdraví a životní prostředí existuje výjimka, kdy nelze tento druh zboží zobchodovat (Europa.eu, 2015a). Již od počátku byly v rámci volného pohybu zboží postupně odstraňovány překážky tarifního a později netarifního charakteru. Do kategorie tarifních překážek zařazujeme cla, opatření s rovnocenným účinkem či vnitřní diskriminační zdanění. Mezi netarifní překážky řadíme kvantitativní omezení dovozu a vývozu zboží (např. kvóty), opatření s rovnocenným účinkem kvantitativním omezením,

státní monopoly obchodní povahy a diskriminační zadávání veřejných zakázek (Cihelková, Nedorost, Lukášová, 2011).

Vzhledem ke skutečnosti, že služby vytváří více jak 70% hospodářské činnosti členských států EU, je nutné tuto oblast označit jako stěžejní v rámci fungování jednotného vnitřního trhu. **Volný pohyb služeb** byl zaveden článkem 49 a 56 Smlouvy o fungování EU (Outlá a kol., 2008). Tato svoboda umožňuje účastníkům trhu vykonávat danou činnost v jednom nebo ve více členských státech a zároveň i nabízet služby dočasněho charakteru v jiném členském státě, bez nutnosti zřízení sídla v dané oblasti. Evropská unie se v tomto ohledu snaží působit pozitivně na plynulé fungování vnitřního trhu, a proto se zaměřuje na aktualizaci stávajících směrnic, či zavádění směrnic nových. Tzv. Bolkensteinova směrnice⁶ z roku 2006 umožnila odstranění bariér v přeshraničním poskytování služeb, zlepšující informovanost spotřebitelů a rozšiřující výběr služeb za nižší ceny. Členské státům z této směrnice plynula povinnost zjednodušit postupy na přístup k poskytování služeb a vytvořit síť jednotných kontaktních míst, sloužících jako zdroj informací pro poskytovatele i příjemce služeb. (Úř. věst. L 376, 27. 12. 2006). Pozornost je zaměřena i na oblast přeshraničních služeb a činností (Europa.eu, 2015b).

Zásada **volného pohybu osob** v zemích Evropské unie zajišťuje, že jakýkoliv rezident má právo usadit se, žít, studovat, pracovat a cestovat v jiném členském státě, aniž by došlo k přímé diskriminaci, tedy k diskriminaci na základě státní příslušnosti. Původně se jednalo o volný pohyb ekonomicky aktivních osob⁷, po přijetí JEA v roce 1987, byl volný pohyb umožněn i studentům a důchodcům čerpajícím z nezávislých příjmů. V této oblasti se EU zaměřuje především na zkvalitnění systémů sociálního zabezpečení, souvisejícím s volným pohybem osob. Přijetí Maastrichtské smlouvy zavedlo pojem „občanství Unie“. Občanem Evropské unie se automaticky stává každý, kdo vlastní státní občanství některého z jiných členských států. Občan EU tak získává právo volit do Evropského parlamentu a místních zastupitelstev v místě, kde právě pobývá (Fiala, Pitrová, 2009).

Čtvrtým, stěžejním pilířem vnitřního trhu je **volný pohyb kapitálu**, který umožňuje volný pohyb jak finančního kapitálu, tak i plateb mezi zeměmi EU. Pod volný pohyb kapitálu zahrnujeme přímé portfoliové investice, investice do nemovitostí, operace na finančních trzích, kolektivní investování, depozita, úvěry, půjčky a pojištění. Platby za dovezené zboží,

---

⁶ Bolkensteinova směrnice – směrnice 2006/123ES. Vešla v platnost v roce 2010 a státy ji měly implementovat do svých legislativ v roce 2009.

⁷ Ekonomicky aktivní osoby – zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné.

transfery peněz migrujících pracovníků zařazujeme do oblasti volného pohybu plateb. Evropskému občanu z toho plyne právo využít finančních služeb v jakémkoliv členském státě. Velkou změnou byl rok 1990, kdy byla naplněna první etapa vytváření hospodářské a měnové unie, která následně vyústila v zavedení eura (Cihelková, Nedorost, Lukášová, 2011). Úplná liberalizace pohybu kapitálu byla zakotvena v Maastrichtské smlouvě (1993), která výslovně zakazuje všechna omezení pohybu kapitálu a plateb mezi členskými zeměmi a také mezi nimi a třetími zeměmi. Liberalizace pohybu kapitálu umožnila aplikaci svobody volného pohybu služeb v bankovníctví, pojišťovnictví a na finančních trzích. Zároveň si toto uvolnění kapitálu vynutilo harmonizaci bankovních poplatků uvnitř eurozóny a byla vytvořena Jednotná oblast pro platby v eurech a zároveň bylo také zavedeno opatření proti praní špinavých peněz (Fojtíková a kol., 2014).

Na základě neuspokojivých výsledků Lisabonské strategie provedené v roce 2004, bylo zjištěno, že v oblasti vnitřního trhu dosud neexistuje mechanismus, který by na globální výzvy dostatečně reagoval. Bylo nutné se zaměřit na ekonomickou výkonnost a konkurenceschopnost v oblasti informačních technologií, inovací, vědy výzkumu. Proto Evropská rada ve své zasedání v březnu 2008 navrhla, aby k současným čtyřem svobodám byla dodána svoboda pátá, a to **volný pohyb poznatků**. Tato svoboda reaguje na novou výzvu a zaměřuje se především na tyto aktivity: posílit mobilitu vědeckých pracovníků, studentů, akademiků přes hranice členských států, přilákat do Evropy špičkové vědce z třetích zemí, vybudovat moderní vědeckou infrastrukturu zahrnující špičková pracoviště, zajistit transfer vědeckých poznatků do praxe, zajistit přístup ke znalostem a inovacím a také ochraňovat průmyslové a duševní vlastnictví, přijetím patentu Unie. Svoboda volného pohybu poznatků by měla zajistit Evropské unii snadnější přechod ke znalostní společnosti a zdržet si tak důstojné postavení v globální soutěživé společnosti (Euroskop.cz, 2015d).

2.2 Vnitřní trh pro 21. století

Důležitý krok ze strany Komise byl podniknut na jaře 2006, kdy oznámila, že bude provedena celková revize dosavadních přístupů k vnitřnímu trhu. Tento proces byl spuštěn celou řadou faktorů, od neuspokojivých výsledků Lisabonské strategie až po celou řadu kritických zpráv a výtek adresovaných Komisi i členským státům ze strany evropských podnikatelských svazů. Evropská rada byla nucena vyzvat Komisi, aby v druhé polovině roku 2007 předložila „ambiciózní a komplexní přezkoumání jednotného trhu“, společně

s konkrétními návrhy na opatření (Baldwin, Wyplosz, 2013). Kritická zpráva zachycuje několik problematických částí:

- stále existuje několik oblastí, kde vnitřní trh dodnes **neexistuje** – roztržitost v oblasti služeb, energetiky, telekomunikací, pojišťovnictví, drobném bankovníctví, veřejných zakázkách, duševním vlastnictví, volném pohybu pracovníků,
- proces **globalizace** způsobuje zásadní změny ve fungování evropské ekonomiky a na tuto situaci nejsou ekonomické, sociální a regulační systémy EU připraveny,
- **rychlý technologický pokrok** ovlivňuje přírůstky produktivity a zaměstnanosti, na což není trh dostatečně připraven,
- **výzvy uvnitř EU** jsou hnány myšlenkou evropských států, jež berou vnitřní trh za dokončený a mají tudíž averzi k reformám, což vzbuzuje protekcionismus.

Závěrem zprávy je zdůrazněno, že potenciál budování vnitřního trhu nebyl plně využit. Původně bylo očekáváno, že se vnitřní trh stane odrazovým můstkem pro dynamičtější, inovativnější a konkurenceschopnější ekonomiku ve světovém měřítku, což nebylo naplněno. (Euroskop.cz, 2015b).

Na jaře 2008 Evropská rada přijala nápravný program navržený Komisí s názvem: **Jednotný trh pro Evropu 21. století**. Návrh klade důraz na používání současných a dostupných metod a nástrojů a spočívá také v samotné změně pohledu na vnitřní trh (Týč, 2010). Komise v programu navrhla tato opatření:

- **dokončení vnitřního trhu v oblasti služeb a využití nových technologií v dalších oborech**, vytvoření vnitřního trhu znalostní, zahrnujícího i ochranu duševního vlastnictví,
- pružná reakce vnitřního trhu na **požadavky znalostní ekonomiky**, na klimatické změny, na závislost na dodávkách energie i na stárnoucí populaci,
- respektování **globálního prostředí**, vytváření podmínek pro trvalou adaptaci podniků a pro nezbytné přesuny produkce, podpora výzkumu a inovací, prosazování regulací na globálním trhu v souladu se standardy EU,

- nové příležitosti pro rozvoj vnitřního trhu a zároveň zvětšující se heterogenita, kterou přináší **rozšiřování Unie**,
- **zjednodušování a zeštíhlování legislativy vnitřního trhu**,
- **včasná a přesná implementace**, která je důležitým prvkem nového programu (Euroskop.cz, 2015b).

2.3 Transformace vnitřního trhu po Lisabonské smlouvě

Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost v roce 2009, přinesla především institucionální změny, týkající se funkcí institucí EU, nového způsobu hlasování v Radě, a zainteresováním národních parlamentů do jednání o nových legislativních návrzích. Změny týkající se otázek evropské ekonomické integrace jsou minimální, s tím souvisejí i určité změny v oblasti vnitřního trhu (Kaeding, 2013).

Závažnou změnou je zpřesněné rozdělení pravomocí mezi Unii a členské státy, na pravomoci výlučné, sdílené a koordinované. **Výlučná pravomoc** umožňuje pouze Unii přijímat závazné právní akty, členské státy, tak mohou činit pouze na popud Unie nebo v případě provádění aktů přijatých Unií. Do těchto pravomocí spadá oblast celní unie, stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu, měnová politika pro členské země eurozóny, společná obchodní politika a zachování biologických mořských druhů v rámci společné rybářské politiky (Baldwin, Wyplosz, 2013). Vnitřní trh se dotýká hned prvních čtyřech oblastí, stanovující podmínky společného celního sazebníku, pravidla hospodářské soutěže a pravidla společné měnové politiky. Oblast vnitřního trhu jako taková, spadá do **pravomocí sdílených**, tzn., že v určitých přesně vyjmenovaných oblastech mají jak Unie, tak i členské státy pravomoc přijímat závazné právní akty. **Pravomoci** zahrnující činnosti, jimiž Unie pouze **podporuje, koordinuje** nebo **doplňuje** činnosti členských států, aniž by je nahrazovala, se dotýkají programu vnitřního trhu pouze okrajově (Šišková, 2012).

Co se týká základních svobod vnitřního trhu, zde Lisabonská smlouva přebírá dřívější znění legislativy. Významnou změnu však prodělala používaná terminologie, kdy dosavadní označení, jako společný či jednotný trh, nahrazuje termín **vnitřní trh**. Další změny proběhly v rámci politik, vycházející z vnitřního trhu, např. životní prostředí, sociální politika či energetika (Euroskop.cz, 2015b).

2.4 Současný stav vnitřního trhu

Počátky společného trhu můžeme považovat za samotné jádro evropského projektu, transformujícího se na vnitřní trh. Od roku 1993 můžeme postupně zaznamenat prohlubující se hospodářskou integraci, vytvoření společné měny a rozvoj politik solidarity a soudržnosti. Oblast vnitřního trhu se stala skutečnou hybnou silou růstu evropského hospodářství a rozvoje jednotlivých podniků. Existují zde však i určitá úskalí, na něž Mario Monti⁸ upozorňuje ve své zprávě s názvem „Nová strategie pro jednotný trh“ a Louis Grech⁹ ve zprávě „Vytvoření jednotného trhu pro spotřebitele a občany“, prostřednictvím Evropského parlamentu (KOM 2011, 206 v konečném znění).

Prioritou v tomto období bylo odstranit překážky pro volný pohyb služeb, pro inovace a tvořivost, zamezit roztříštěnosti trhu a především, posílit důvěru občanů k vnitřnímu trhu a nabídnout samotným spotřebitelům všechny výhody, jež tento trh skrývá. V reakci na krizi byla Komise nucena přejít k reformám týkajících se oblasti finančních trhů a správy ekonomických záležitostí a zároveň podnitit i oblast hospodářského růstu a zaměstnanosti. Evropská unie proto přijala **strategii Evropa 2020**, ve které si na cestě k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění stanovila ambiciózní cíle. Evropská rada ve svých závěrech z března 2011 zdůraznila, že **při zajišťování růstu a zaměstnanosti a podpoře konkurenceschopnosti hraje klíčovou roli jednotný trh**. Jednotný trh proto nabízí jak rámec, tak i nástroje pro provádění těchto reforem. (KOM 2011, 206 v konečném znění).

V polovině března 2011 byl Komisí předložen **Akt o jednotném trhu** s názvem „Společně pro nový růst“, na něhož navazoval **Akt o jednotném trhu II**, přijatý v říjnu 2012 (KOM 2011, 206 v konečném znění; COM 2012, 573 final).

2.4.1 Akt o jednotném trhu I

Na základě padesáti návrhů Komise, uvedených v dokumentu „Na cestě k Aktu o jednotném trhu“¹⁰, proběhla veřejná diskuze na místní, tuzemské a celoevropské úrovni. Z podnětů této diskuze, návrhů Parlamentu, Rady a vyjádření stanoviska Výboru regionů navrhla Komise dvanáct nástrojů pro posílení důvěry trhu a především pro podnícení žádaného hospodářského růstu. Dokument byl přijat 13. dubna 2011 pod názvem **Společně**

⁸ Mario Monti – italský ekonom a politik, v letech 1995 – 1999 evropský komisař pro vnitřní trh, v letech 1999 – 2004 evropský komisař pro hospodářskou soutěž.

⁹ Louis Grech – maltský politik, v období 2004 – 2012 poslanec Evropského parlamentu, od roku 2013 místopředseda vlády a ministr pro evropské záležitosti.

¹⁰ Na cestě k Aktu o jednotném trhu – sdělení Komise reagující na výzvy Evropské rady ze dne 24. a 25. března 2011. Jednotný trh hraje klíčovou roli při zajišťování růstu a zaměstnanosti a podpoře konkurenceschopnosti.

pro nový růst. K jednotlivým nástrojům se vztahovala konkrétní klíčová opatření, která měla být přijata do konce roku 2012, jak Komise navrhla:

1. **„přístup k financování pro malé a střední podniky** – právní předpisy, které usnadní, aby fondy rizikového kapitálu sídlící v jednom členském státě mohly investovat v jakémkoli jiném členském státě bez překážek nebo dodatečných požadavků,
2. **mobilita občanů** – modernizované právní předpisy o uznávání odborných kvalifikací,
3. **práva duševního vlastnictví** – právní předpisy stanovující jednotnou patentovou ochranu pro co největší počet členských států a sjednocený systém řešení sporů, přičemž je cílem, aby k vystavení prvních patentů v rámci této jednotné patentové ochrany došlo v roce 2012,
4. **spotřebitelé jako aktéři na jednotném trhu** – právní předpisy o alternativním řešení sporů a část věnovaná on-line obchodu,
5. **služby** – revize právních předpisů o evropském normalizačním systému, aby se jeho působnost rozšířila na služby a aby se postupy normalizace staly účinnější, výkonnější a více začleňující,
6. **sítě** – právní předpisy v oblasti dopravních a energetických infrastruktur s cílem zjistit a rozvíjet strategické projekty evropského významu a zajistit interoperabilitu a intermodalitu,
7. **jednotný digitální trh** – právní předpisy zajišťující vzájemné uznávání elektronické identifikace a elektronického ověřování pravosti po celé EU a revize směrnice o elektronickém podpisu,
8. **sociální podnikání** – právní předpisy, kterými se vytváří evropský rámec usnadňující rozvoj solidárních investičních fondů,
9. **zdanění** – revize směrnice o zdanění energie, aby se zajistilo ucelené zacházení s různými zdroji energií a tím lépe zohlednil energetický obsah výrobků a jejich náročnost z hlediska emisí CO₂,

10. sociální soudržnost – právní předpisy, které zlepší a posílí provedení, uplatňování a praktické dodržování směrnice o „vysílání pracovníků“, budou obsahovat opatření na zabránění a potrestání každého zneužití a obcházení platných pravidel a budou je provázet právní předpisy, jež mají vyjasnit výkon svobod usazování a volného poskytování služeb se základními sociálními právy,

11. regulační prostředí pro podniky – zjednodušení směrnic o účetních standardech,

12. veřejné zakázky – modernizovaný a revidovaný právní rámec pro veřejné zakázky“ (KOM 2011, 206 v konečném znění, str. 24, 25).

K tomu, aby navržená opatření přinesla očekávané výsledky, bylo nutno zavést podmínky pro jejich rozvoj a skutečné provádění týkající se lepšího dialogu s celou občanskou společností, těsnějším partnerství s různými aktéry, účinnějšího poskytování informací občanům a podnikům a energičtější kontroly uplatnění pravidel jednotného trhu (KOM 2011, 206 v konečném znění). Reálně byl z těchto nástrojů přijat pouze jeden, proto Komise navrhla další kroky, aby prohloubila snahu vloženou do Aktu o jednotném trhu I a v říjnu 2012 přišla s navazujícím dokumentem Akt o jednotném trhu II (COM 2012, 573 final).

2.4.2 Akt o jednotném trhu II

Rok 2012 se nesl v duchu významného výročí 20 let od vzniku jednotného trhu. Za ta léta byl vytvořen silný a plně integrovaný jednotný trh podněcující růst, vytvářející pracovní místa a nabízející evropským občanům příležitosti, které před 20 lety neexistovaly. Avšak rozvoj jednotného trhu je dlouhodobým procesem a musí neustále reagovat na měnící se svět, přinášející politické, sociální a demografické výzvy. Proto byl 3. října 2012 přijat Akt o jednotném trhu II, navazujícím na předešlý dokument s totožným podnázvem „Společně pro nový růst“. Na základě stanoviska Evropského parlamentu, členských států, Evropského hospodářského výboru a zúčastněných stran bylo v rámci **čtyřech faktorů** stanovenou dvanáct konkrétních nástrojů a klíčových opatření. Všechna tato klíčová opatření mají za úkol přispívat k růstu, zaměstnanosti a důvěře v jednotný trh:

A. „ROZVOJ PLNĚ INTEGROVANÝCH SÍTÍ V RÁMCI JEDNOTNÉHO TRHU

- 1. **železniční doprava** – přijetí čtvrtého balíčku pro železniční dopravu s cílem zlepšit kvalitu a nákladovou efektivnost služeb osobní železniční dopravy,*
- 2. **námořní doprava** – přijetí balíčku „modré pásmo“ s cílem vytvořit skutečně jednotný trh v oblasti námořní dopravy,*
- 3. **letecká doprava** – urychlení provádění projektu jednotného evropského nebo přijetém nového souboru opatření,*
- 4. **energetika** – plnění akčního plánu s cílem zlepšit provádění a prosazování třetího energetického balíčku,*

B. PODPORA PŘESHRANIČNÍ MOBILITY OBČANŮ A PODNIKŮ

- 5. **mobilita občanů** – proměna portálu EURES na skutečný evropský nástroj k obsazování pracovních míst a najímání pracovních sil,*
- 6. **přístup k financování** – podpora dlouhodobých investic do reálné ekonomiky usnadněním přístupu k fondům dlouhodobého investování,*
- 7. **podnikatelské prostředí** – modernizace předpisů EU o úpadku s cílem usnadnit přežití podniků a dát podnikatelům druhou šanci,*

C. PODPORA DIGITÁLNÍ EKONOMIKY V EVROPĚ

- 8. **služby** – přezkum směrnice o platebních službách a předložení návrhu na vícestranné mezibankovní poplatky k zefektivnění platebních služeb v EU,*
- 9. **digitální jednotný trh** – přijetí společných předpisů ke snížení nákladů a zvýšení efektivnosti při zavádění vysokorychlostního širokopásmového připojení,*
- 10. **veřejné zakázky a elektronická fakturace** – přijetí právních předpisů s cílem zajistit, aby se elektronická fakturace stala standardní fakturací v oblasti zavádění veřejných zakázek,*

D. POSÍLENÍ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ, SOUDRŽNOSTI A DŮVĚRY SPOTŘEBITELŮ

- 11. **spotřebitelé** - zlepšení bezpečnosti produktů obíhajících v EU prostřednictvím revidované směrnice o obecné bezpečnosti produktů, nového samostatného nařízení o dohledu nad trhem a doprovodného akčního plánu,*
- 12. **sociální soudržnost a sociální politika** – přijetí legislativního podnětu s cílem umožnit všem občanům EU přístup k základnímu platebnímu účtu, zajistit transparentnost a srovnatelnost bankovních poplatků a usnadnit změnu bankovního účtu.“ (COM 2012, 573 final, str. 18, 19).*

Akt o jednotném trhu II společně s Aktem o jednotném trhu I by měl otevřít evropským občanům nové cesty k růstu, zaměstnanosti a sociální soudržnosti. Evropa musí být odhodlána vytvořit prostor pro nový růst prostřednictvím společného programu k překonání krize ve vzájemné spolupráci evropských institucí a jednotlivých členských států (COM 2012, 573 final).

2.4.3 Priority nové Evropské komise

„Přeji si takovou Evropskou unii, která je větší a ambicióznější ve významných záležitostech, a naopak menší a skromnější u témat méně významných“ (Jean-Claude Juncker, 15. 7. 2014, str. 3), toto je přání nového předsedy Evropské komise Jeana-Clauda Junckera¹¹. Dne 1. listopadu 2014, se úřadu ujala nová Komise, odhodlaná zaměřit se více na priority Unie a dosažení výsledků (Europa.eu, 2014). Předseda Komise si klade za hlavní cíl vybudovat v Evropě po odeznění krize nové mosty, obnovit důvěru evropských občanů, soustředit politiku na hlavní ekonomické problémy a posílit demokratickou legitimitu vycházející z podstaty Unie. Z toho vychází i pracovní program Evropské komise pro rok 2015, představený 16. prosince 2014, jehož společným jmenovatelem je vytváření pracovních příležitostí, růst a podpora investic. Nová agenda se soustřeďuje na deset oblastí politiky:

1. *„nový impuls pro zaměstnanost, růst a investice,*
2. *propojený jednotný digitální trh,*
3. *energetická unie a politika v oblasti změny klimatu,*
4. *lepší a spravedlivější vnitřní trh a posílená průmyslová základna,*
5. *hlubší a spravedlivější hospodářská a měnová unie,*
6. *přiměřeně vyvážená dohoda o volném obchodu s USA,*
7. *oblast spravedlnosti a základních práv, jež jsou založeny na vzájemné důvěře,*
8. *na cestě k nové migrační politice,*
9. *silnější celosvětový aktér,*
10. *Unie demokratické změny“* (Jean-Claude Juncker, 15. 7. 2014).

---

¹¹ Jean-Claude Juncker – lucemburský politik a právník, od 15. července 2014 předseda Evropské komise, funkce se ujal v listopadu 2014.

Velký pokles investic od ekonomické krize¹² v roce 2008, způsobil investiční mezeru¹³ ve výši okolo 300 mld. EUR. Tyto peníze chybí v celé Evropě, proto je nutno investičního balíčku, který přinese žádané investice. Evropská komise představila 26. listopadu 2014 **Investiční plán pro Evropu**, zahrnující konkrétní opatření: evropský fond pro strategické investice, zásobník projektů a vytváření regulačního prostředí příznivého pro investice, který přinese investice v objemu 330 – 410 mld. EUR a umožní vytvoření 1 – 1,3 mil. pracovních míst (COM (2014) 903 final). **Evropský fond pro strategické investice** (EFSD) je specializovaný fond pod správou Evropské investiční banky, zřízený pro rizikovější projekty, který by měl v horizontu tří let vytvořit investice ve výši 315 mld. EUR (COM (2015) 10 final), viz Příloha 1. Rada schválila EFSD 10. března 2015, což umožní lotyšskému předsednictví jednat jménem Rady s Evropským parlamentem. Do června 2015 by mělo být dosaženo dohody, aby mohly být investice poskytovány již od druhé poloviny roku 2015(Euroskop.cz, 2015e).

Digitální technika představuje obrovský potenciál. Tento velmi rychle rostoucí segment by mohl přinést k hrubému domácímu produktu (HDP) evropské ekonomiky až 340 mld. EUR. V rámci jednotného digitálního trhu by měl být umožněn lepší přístup k digitálním produktům a službám přes hranice, vytvořeno vhodné prostředí pro rozvoj digitálních služeb a vytvořena digitální ekonomika. Úprava evropské regulace se vztahuje na oblast telekomunikací, modernizaci autorskoprávních předpisů, zjednodušení pravidel pro on-line a digitální nakupování a na zvýšení kybernetické bezpečnosti. Finální strategie se teprve rýsuje a měla by být prezentována nejdříve 6. května 2015 (Euractiv.cz, 2015).

Dokončení vnitřního trhu s výrobky a službami vytvoří pro podniky a průmysl odrazový můstek k úspěchu ve světové ekonomice a podpoří růst. Přísnější bankovní dozor stabilizuje banky a uvolní prostředky na půjčky jednotlivcům a podnikům. Evropská unie je odhodlána zabránit daňovým únikům a daňovým podvodům. Evropa zároveň potřebuje zvýšit mobilitu legálních pracovníků, stěhující se za prací do zemí, kde je jejich kvalifikace a dovednosti zapotřebí. Pokud dojde do roku 2020 ke zvýšení podílu průmyslu na HDP Unie ze současných 16% na 20%, Evropa si zajistí prvenství ve strategických odvětvích a potřebě kvalitních pracovních míst. Toto všechno jsou výzvy, které EU řeší v rámci priority **lepšího a**

---

¹² Ekonomická krize – americká hypoteční krize z roku 2007 postupně přerostla ve světovou finanční krizi v roce 2008.

¹³ Investiční mezera - ekonomové v Bruselu spočítali že, každá ekonomika, aby se udržitelně rozvíjela a udržovala růst potenciálního produktu, měla by mít poměr mezi investicemi a HDP mezi 21 – 22%. V roce 2007 – 2008 byla tato hodnota nad 22%, od této doby je tato hodnota nízká a proto vzniká investiční mezera.

spravedlivějšího vnitřního trhu s posílenou průmyslovou základnou (Ec.europa.eu, 2015a). Komise odstartovala 28. 1. 2015 práci na tvorbě **unie kapitálových trhů**, která by měla poskytnout firmám a podnikatelům široký přístup k finančním zdrojům. Zelená kniha z 18. února 2015 poskytla Komisi názory významných aktérů na řešení problematiky ve střednědobém horizontu. Veřejná konzultace probíhá do 13. května 2015 a na základě výsledků konzultací, by měl být v září téhož roku zveřejněn **akční plán na vytvoření unie kapitálových trhů** společně s harmonogramem a konkrétními opatřeními až do roku 2019 (Euroskop.cz, 2015f). Cílem je zajistit volný pohyb kapitálu, diverzifikovat zdroje financování nejen v EU a nejen v bankách, snížit náklady na získávání kapitálu a především podpořit Investiční plán pro Evropu (Jean-Claude Juncker, 15. 7. 2014). Zároveň probíhá i veřejná konzultace ke dvěma konkrétním nástrojům a to směrnici o prospektu, jejímž cílem je snížit administrativní zátěž, zjednodušit a sjednotit obsah a poskytnout tak transparentnější, jednodušší a dostupnější informace pro investory. Druhá konzultace se vztahuje k sekuritizaci finančních produktů, která by zajistila standardizaci produktů a vytvořila tak právní jistotu, zjednodušila srovnatelnost a zajistila likviditu. Priorita vnitřního trhu zahrnuje **balíček k pracovní mobilitě**, který reviduje směrnici o vysílání pracovníků a zlepšuje koordinaci systémů sociálního zabezpečení a měl by být představen na konci roku 2015. Další iniciativou je **balíček pro leteckou dopravu**, stanovující výzvy a opatření pro zlepšení konkurenceschopnosti leteckého průmyslu EU (Ec.europa.eu, 2015a).

Pracovní program uvádí **23 nových legislativních a nelegislativních iniciativ**, které Komise přijme v roce 2015. Tyto iniciativy se mohou v některých případech skládat z několika jednotlivých politik nebo legislativních návrhů. Je to znatelná redukce oproti 130 iniciativám, které předchozí Komise prezentovala průměrně každý rok. Každá iniciativa je zahrnuta v seznamu deseti politických priorit Junckerovy komise, např. Strategický rámec pro Energetickou unii, Podpora integrace zaměstnanosti, Evropská agenda pro migraci, aj. (Europa.eu, 2014). Komise chystá snížit i počet projednávaných evropských právních předpisů navržených předchozími komisemi (Euractiv.cz, 2015).

Junckerova komise si deklarovala záměr „*být velká ve velkých věcech a malá v malých věcech*“, který hodlá systematicky uvádět do praxe. Splnění záměru je založeno na skutečnosti, že v každém jednotlivém případě bude posouzeno, zda návrh skutečně řeší identifikovaný problém, zda evropská legislativa je tím správným řešením nebo bude účinnější nechat iniciativu na úrovni jednotlivých členských států (Jean-Claude Juncker, 15. 7. 2014).

3 POSTAVENÍ ČESKÉ REPUBLIKY NA VNITŘNÍM TRHU EVROPSKÉ UNIE

Dlouholeté utužování vzájemných vztahů České republiky a Evropské unie bylo završeno 1. května 2004. Budování spolupráce začalo vzájemným sektorovým obchodním ujednáním a následně se transformovalo do těsnější spolupráce v obchodní a politické oblasti. Podmínky členství České republiky v EU byly projednávány během přístupových rozhovorů, jež měly úspěšné završení v podobě vstupu ČR do EU. Byl to nejen významný den pro české občany, ale i pro občany dalších devíti zemí, jež definitivně rozbil hranice poválečného rozdělení Evropy. Jedním z hlavních důvodů proč země střední a východní Evropy usilovaly o vstup do EU, byly ekonomické přínosy, které vzájemná spolupráce přináší. Novým zemím se otevřely větší příležitosti k obchodu, přístup k investicím v rámci integrovaného vnitřního trhu a možnost využití unijních dotací ve formě strukturálních fondů či podpory v rámci unijní zemědělské politiky. Zájem českých občanů o vstup do ČR byl více jak dvoutřetinový, avšak v referendu hlasovala něco málo přes polovina občanů. Společně členské státy utvořily unii 25 zemí Evropy, v nichž žije 450 milionů občanů. Postupem času došlo k dalšímu rozšiřování a prohlubování integrace¹⁴, což mělo za následek změny v politickém a především ekonomickém kontextu, který je třeba si ve vztahu České republiky k EU zhodnotit.

3.1 Počátky vytváření vzájemných vztahů

První **hospodářská spolupráce** byla zaznamenána v 70. letech 20. století, kdy bylo mezi Československou socialistickou republikou (ČSSR) a Evropským společenstvím uhlí a oceli uzavřeno **autolimitační sektorové ujednání pro obchod s hutnickými výrobky**. Dohoda byla sjednána na půdě GATT¹⁵ v roce 1978. O čtyři roky později, v roce 1982, došlo k podpisu **bilaterální textilní dohody** mezi ČSSR a Evropským hospodářským společenstvím. V prosinci roku 1988 byla podepsána **dohoda o obchodu s průmyslovými výrobky**, která představovala čistě obchodní dohodu nepreferenčního charakteru zcela založenou na doložce nejvyšších výhod¹⁶ podle pravidel GATT, s platností čtyři roky, od dubna roku 1989 (Urban, 2002). K navázání **diplomatických vztahů** Evropského

---

¹⁴ Dnes Unie 28 států, kde žije více jak 500 milionů obyvatel.

¹⁵ GATT - Všeobecná dohoda o clech a obchodu.

¹⁶ Doložka nejvyšších výhod - stát A uzavře mezinárodní smlouvu se státem B a dá si do ní doložku nejvyšších výhod. Platí zde ustanovení: jakákoliv výhoda, kterou stát A poskytl v minulosti jiným státům, či v budoucnosti poskytne jiným státům, tak automaticky tuto výhodu získává stát B a opačně.

hospodářského společenství a Československé socialistické republiky došlo ještě před touto dohodou, a to v září roku **1988**. Revoluční změny v Československu, v listopadu 1989¹⁷ ukončily platnost dohody již po jednom roce a následně byla podepsána dohoda nová, posunující bilaterální vztahy na **vyšší úroveň** (Ec.europa.eu, 2012).

V roce 1990 byla podepsána tzv. **kooperační dohoda** mezi ČSFR¹⁸, EHS a Evropským společenstvím pro atomovou energii o **obchodu a obchodní a hospodářské spolupráci**. Dohoda byla rozdělena na tři dílčí části, jejichž cílem bylo zajišťovat rozvoj, diverzifikaci a harmonizaci vzájemných hospodářských vztahů, včetně vytváření potřebných podmínek. Uzavřena byla na dobu 10 let s možností doplňujících dohod a případných změn, ve skutečnosti byla platnost ukončena Evropskou dohodou. (Černoch, 2003). Skutečným základem bilaterálních vztahů bylo vytvoření asociačních smluv, tzv. **evropských dohod**. Vyjednávací proces se státy střední a východní Evropy začal již dříve, a to na konci roku 1990. **Evropská dohoda o přidružení ČSFR, Maďarska a Polska k Evropským společenstvím** byla podepsána 16. prosince 1991. Součástí dohody byl i harmonogram pro vytvoření zóny volného obchodu mezi ČSFR a ES do 1. 1. 2002 (Urban. 2002). Zároveň došlo i k podpisu **Prozatímní dohody o obchodu a otázkách souvisejících s obchodem mezi ČSFR, EHS a ESUO**, obsahující podstatná ustanovení Evropské dohody pro nerušené fungování asociačního procesu i před ukončením ratifikace. Tato dohoda vstoupila v platnost v březnu následujícího roku a nahradila tak předešlou dohodu z roku 1989 a umožnila konsolidaci předchozích úlev a postupné asymetrické zavádění zóny volného obchodu (Ec.europa.eu, 2012).

Rozpadem Československa v roce 1993 byl přerušen ratifikační proces Evropské dohody. Spolupráce mezi ČR a EU pokračovala na základě Prozatímní dohody, jelikož Česká republika a Slovensko byly považovány za nástupnické státy. V souladu s transformací ekonomiky byla ČR podporována finančními prostředky z předvstupního programu PHARE¹⁹, později ISPA²⁰ a SAPARD²¹, ale využívala i úvěrů od Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj. Pro podporu restrukturalizace podniků a přechodu na jinou výrobu byla ČR poskytnuta zvýhodnění i v oblasti pravidel hospodářské soutěže, jež byla součástí dohody (Had, Stach, Urban, 2006).

¹⁷ Listopad 1989 – vyvrcholení procesu rozpadu komunismu.

¹⁸ ČSFR – Česká a Slovenská Federativní Republika – oficiální název Československa od 23. dubna 1990.

¹⁹ PHARE – program předvstupní pomoci.

²⁰ ISPA – předvstupní pomoc v oblasti podpory investic do infrastruktury, životního prostředí a transevropských sítí.

²¹ SAPARD – nástroj podpory zemědělství a rozvoje venkova určený kandidátským státům.

Aby přidružené země mohly vstoupit do EU, bylo nutné bezpodmínečně splnit před vstupem do EU tzv. **Kodaňská kritéria**, která byla představena na summitu Evropské rady v Kodani v červnu roku 1993. Dokument vytyčil tato kritéria, která musí země před vstupem do EU splnit:

„Aby uchazečská země dosáhla stability institucí zaručujících demokracii, zákonnost, zajištění lidských práv a respektování a ochranu národnostních menšin, měla fungující tržní hospodářství a byla schopna odolávat konkurenčním tlakům a tržním silám v rámci Unie, byla schopna převzít závazky vyplývající z členství, včetně plnění cílů politické, hospodářské a měnové unie“ (Fiala, Pitrová, 2009, str. 155).

Na summitu v Madridu v roce 1995 bylo přijato čtvrté kritérium, zajišťující dostatečnou administrativní a soudní strukturu pro provádění všech závazků vyplývajících z členství (Cihelková, Jakš a kol., 2006).

V říjnu roku 1993 byla v Lucemburku přijata **Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropským společenstvím** a jejich členskými státy na straně druhé a byl tak vytvořen základní právní rámec upravující vztahy mezi ČR a ES. Cílem bylo poskytovat právní rámec pro politický dialog, podporovat rozvoj hospodářských a obchodních styků mezi oběma stranami, vytvářet základ pro technickou a finanční pomoc Společenství a utvořit vhodnou platformu pro podporu postupného začlenění ČR do Unie (Ec.europa.eu, 2012). Evropská dohoda vstoupila v platnost k prvnímu únoru roku 1995 a obsahovala navíc oproti předchozí dohodě **suspenzivní klauzuli**, která umožňovala jednostranné zrušení platnosti Evropské dohody v případě, že dojde k porušení podstatných smluvních závazků druhou stranou nebo při nedodržování základních lidských práv a svobod (Urban, 2002).

3.1.1 Bílá kniha o přidružených zemích

Právní úprava a fungování vnitřního trhu byl velmi složitý proces, se kterým se musely přistoupené země vyrovnat. Aby země mohly fungovat v této integraci bez vedlejších problémů, bylo nutno je připravit a předem prověřit přijetím *acquis*²² (Černoch, 2003).

Bílá kniha byla představena Komisí ve dnech 26. – 27. června 1995 na zasedání v Cannes. Tato kniha nemá právní povahu, ale je to pouze „návod“, jak postupovat při

---

²² Acquis communautaire – nová země přijme a vezme za své stávající i budoucí práva a povinnosti, spjaté se systémem a institucionálním rámcem EU, včetně práv a povinností plynoucích z multilaterálních a bilaterálních dokumentů, jež EU a její členské země podepsaly.

zapojování přidružených zemí do integračního procesu. Oficiální název zní: *Bílá kniha o přípravě přidružených zemí střední a východní Evropy na začlenění do vnitřního trhu Unie* (Cihelková, Jakš a kol., 2006).

Bílá kniha byla strukturována do 23 kapitol, zahrnující oblast sociální politiky, občanských práv, uznávání odborných kvalifikací, ochrany osobních údajů, podnikového a občanského práva, účetnictví, hospodářské soutěže, státních zakázek, finančních služeb, ochrany spotřebitele, cel a spotřebních daní, nepřímých a přímých daní, volného pohybu osob, kapitálu a průmyslového zboží, audio-vizuální politiky, dopravy, zemědělství, životního prostředí a telekomunikací (Černoch, 2003).

Po přijetí Bílé knihy mohly přidružené země začít přebírat *acquis*, na základě technického návodu obsaženém v této knize. Bílá kniha zároveň monitorovala strukturu jednotlivých zemí a jejich fungování na vnitřním trhu (Urban, 2002). Implementace Bílé knihy do národního práva jednotlivých států, byla pro mnohé úředníky nelehkým úkolem. Měli za úkol implementovat směs nepřehledných, chaotických, složitých a neucelených směrnic a nařízení, což představovalo pro přidružené země obrovskou výzvu, jak v nejkratší době této legislativě porozumět (Černoch, 2003).

3.1.2 Žádost o vstup do Evropské unie

Tehdejší premiér Václav Klaus podal oficiální **žádost o vstup do Evropské unie** 23. ledna 1996 v Římě. Evropská komise předložila v červenci 1997 program strategie rozšíření s názvem **Agenda 2000**, spolu s posudky na deset kandidátů ze střední a východní Evropy. Tato strategie určovala způsob přijímání nových členů a zahrnula Českou republiku do skupiny pěti zemí, které by mohly ve střednědobém horizontu být schopny plnit všechny podmínky členství a se kterými doporučila zahájit přístupová jednání (Had. Stach, Urban, 2006). Vypracovaný **posudek Komise k žádosti ČR na členství v EU** tedy přinesl pozitivní výsledky, ačkoliv poukazoval na řadu konkrétních problémových oblastí, k jejichž vynaložení bylo nutné vynaložit značné úsilí. Názor Komise na postavení ČR zní takto:

Česká republika

- *má stabilní instituce, zaručuje právní stát, lidská práva a ochranu menšin,*
- *může být považována za fungující tržní ekonomiku, která je schopná vyrovnat se ve střednědobé perspektivě s konkurenčním tlakem a tržními silami v rámci Unie,*

- *by měla být schopna ve střednědobé perspektivě aplikovat acquis za předpokladu, že bude pokračovat ve svém úsilí o jeho převzetí a zintenzivní svou práci na jeho zavedení* (Posudek 97).

Nejvyšší představitelé členských států reagovali na doporučení Komise a na základě rozhodnutí Evropské rady z 13. prosince 1997 v Lucembursku bylo pozváno 11 kandidátských států ke vstupu do EU. Tehdejší prezident Václav Havel převzal nabídku společně s odstupujícím ministrem zahraničí Jaroslavem Šedivým. Na lucemburském summitu bylo zároveň rozhodnuto, že v průběhu jara 1998 budou svolány bilaterální mezivládní konference s tzv. lucemburskou skupinou – Kyprem, Maďarskem, Estonskem, Českou republikou a Slovinskem (Euroskop.cz, 2015g).

3.1.3 Přístupový proces

Přístupová jednání byla zahájena v Bruselu dne 30. března 1998 za účasti ministrů zahraničí 15 členských států a 11 kandidátských států. O den později se proces rozšiřování zaměřil i na 6 dalších států lucemburské skupiny, včetně ČR. Postupně probíhalo šest mezivládních konferencí, kdy na jedné straně stálo 15 členů EU na úrovni ministrů zahraničí a zástupce Evropské komise, na straně druhé pak představitel příslušné země. Za ČR jednal místopředseda vlády a ministr zahraničí Jaroslav Šedivý. Součástí přístupových jednání byl tzv. **screening**, jednalo se o analytické srovnávání legislativy kandidátských zemí s evropským právem, které bylo zahájeno v dubnu 1998 (Had, Stach, Urban, 2006). Na základě předběžných technických jednání byl nastartován proces jednání o přistoupení ČR do EU na ministerské úrovni. Acquis communautaire bylo pro potřeby screeningu rozděleno do 31 kapitol. Před zahájením jednání o každé kapitole navrhla Komise společné vyjednávací stanovisko EU, schválené Radou a následně prezentováno předsednickou zemí. Povinnost vypracovat stanovisko k 31 kapitolám měly i přistupující země, které při následných vyjednáváních zastupoval hlavní vyjednávač s jeho týmem. Za Českou republiku byl jmenován náměstek ministra zahraničních věcí Pavel Telička a hlavním vyjednávačem Evropské komise byl Klaus van der Pas (Ec.europa.eu, 2012).

Evropská komise od roku 1998 každoročně vydávala **Pravidelné zprávy o pokroku České republiky v přípravách na členství v EU**, které průběžně monitorovaly proces přípravy na členství. Zpráva obsahovala popis vztahů ČR a EU, analýzu plnění přístupových kritérií, sledování pokroku učiněného od zveřejnění poslední zprávy. První hodnotící zpráva byla zveřejněna Komisí v listopadu 1998 a byla velmi kritická, především v oblastech státní

správy a soudnictví. Zpráva Komise z roku 2000 byla hodnocena výrazně lepší známkou než dvě předchozí, vyzdvihla především zrychlené přijímání legislativy ze strany ČR, stálým problémem však byla situace Romů a reforma státní správy. Následující období byla kladně hodnocena oblast fungující tržní ekonomiky ČR. Poslední zprávu Komise vydala v listopadu 2003, která nesla název Souhrnná monitorovací zpráva o přípravách České republiky na členství (Euroskop.cz, 2015g).

V prosinci 2002 na zasedání Evropské rady v Kodani, byl úspěšně zakončen proces složitých předvstupních vyjednávání mezi deseti kandidátskými státy a Evropskou unií. Došlo k uzavření všech vyjednávacích kapitol včetně přechodných období zajišťujících přístupujícím státům nutné přechodné uspořádání všech záležitostí, tak aby byly schopny se úspěšně přizpůsobit a vyrovnat se se všemi závazky vyplývajícími z členství v EU. Na základě stanoviska Evropské komise, vyjádřeném ve zprávě publikované v říjnu 2002 a rozhodnutí Evropské rady, bylo stanoveno **konečné datum přijetí** deseti nových členských států k prvnímu květnu roku 2004 (Fiala, Pitrová, 2009).

Předvstupní jednání byla ukončena a umožnila tak vypracování finální verze **Smlouvy o přistoupení**. Smlouva byla předložena Komisi k připomínkám na začátku roku 2003 a následně pak mohla být postoupena ke schválení Evropského parlamentu. Hlasování proběhlo ještě téhož roku na jaře, kdy byla smlouva schválena absolutní většinou poslanců Evropského parlamentu. O pár dní později Rada pro všeobecné záležitosti jednomyslně schválila přístupovou smlouvu. Ministerský předseda Vladimír Špidla, ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda a prezident Václav Klaus se zúčastnili slavnostního aktu podpisu Smlouvy o přistoupení v polovině dubna roku 2003 (Ec.europa.eu, 2012). Aby došlo k oficiálními dovršení tohoto rozšíření, byla nutná ratifikace přístupové smlouvy patnácti stávajícími státy a deseti novými. V EU-15²³ došlo ke schválení prostřednictvím národních parlamentů, ve všech nových členských státech, vyjma Kypru se konala referenda. Volební účast českých občanů dosáhla hodnoty 55,21% a v referendu tak rozhodli, že 77,33% občanů je pro vstup do Evropské unie a 22,67% občanů nikoliv. **Česká republika se tak stala právoplatným členem Evropské unie dne 1. května 2004**, kdy vstoupila v platnost Smlouva o přistoupení. Evropská unie se rozrostla na společenství 25 členských států a počet oficiálních jazyků Unie se tak zvýšil na dvacet jedna (Euroskop.cz, 2015g).

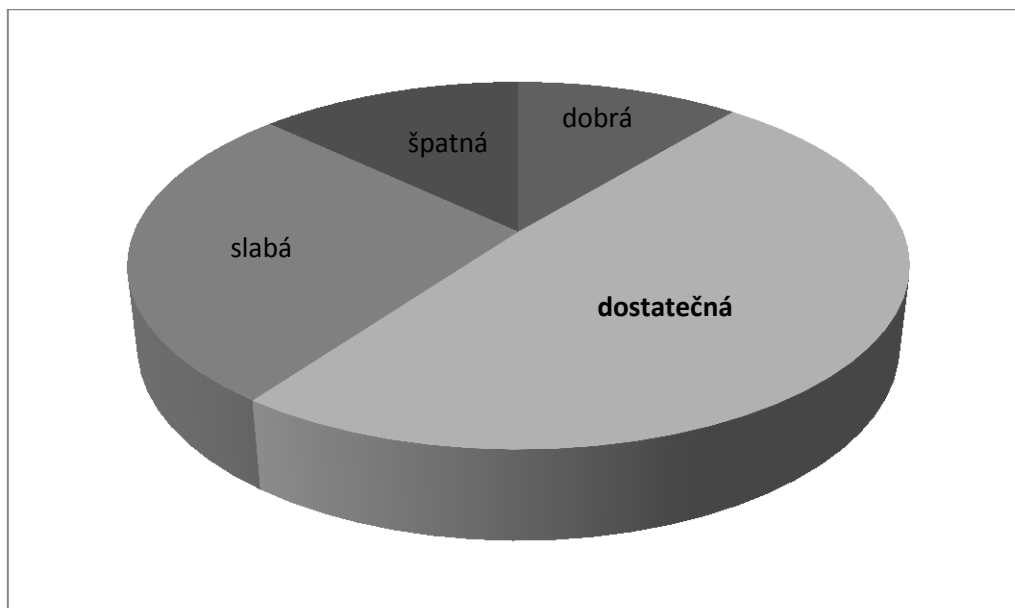
²³ EU-15 – Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Spojené království, Španělsko, Švédsko

3.2 Přípravenost podniků na vnitřní trh EU

Hospodářská komora ČR uspořádala průzkum podnikatelského prostředí rok před vstupem ČR do EU (tj. v roce 2003), s cílem zjistit, zda jsou podniky připraveny na vstup do EU, jak vnímají pomoc ze strany státu, popřípadě jeho institucí na začlenění do vnitřního trhu a jak je v podnicích zajištěna agenda na začlenění do vnitřního trhu (Malach, Pitrová, 2005).

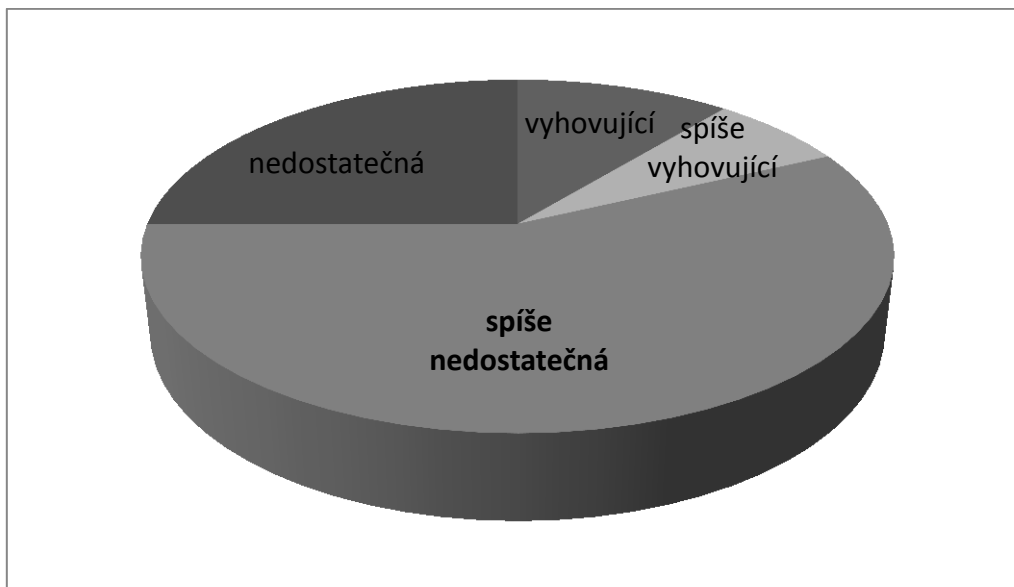
Graf. 3. 1 Hodnocení připravenosti firem na vnitřní trh EU

Zdroj: Malach, Pitrová, 2005, str. 393, vlastní zpracování

Přípravenost podniků na vstup do vnitřního trhu EU byla hodnocena ze strany zástupců podniku ve větší míře jako dostatečná, jak zachycuje graf 3. 1. Jednalo se především o zástupce podniků v oblasti zpracovatelského průmyslu, velkých podniků a podniků se zahraniční účastí, jejichž hodnocení dosahovalo téměř 50%. Přibližně 27% manažerů si myslelo, že připravenost jejich firem na vnitřní trh EU je podprůměrná. V podnicích, kde se problematikou vnitřního trhu dosud nezabývaly, převládal názor, že jejich příprava byla zatím nedostatečná, tj. 11% manažerů českých firem. Nejmenší počet respondentů usuzovalo, že připravenost byla velmi dobrá, celkově však převažoval optimistický názor (Malach, Pitrová, 2005).

Graf 3. 2 Aktivita státu a jeho institucí při podpoře začlenění podniků na vnitřní trh EU

Zdroj: Malach, Pitrová, 2005, str. 393, vlastní zpracování

Aktivita státu a jeho institucí při pomoci podniků na začlenění do vnitřního trhu EU byla ze strany českých podnikatelských subjektů hodnocena poněkud skepticky, podle grafu 3. 2. Téměř 60% respondentů hodnotilo přístup státu a jeho institucí spíše jako nedostačující. Pozitivní hodnocení bylo směřováno opět ze strany manažerů velkých podniků, podniků zpracovatelského průmyslu a firem se zahraniční kapitálovou účastí (Malach, Pitrová, 2005).

Graf 3. 3 Zajištění agendy v podnicích na začlenění do vnitřního trhu EU

Zdroj: Malach, Pitrová, 2005, str. 394, vlastní zpracování

Zajištění agendy vnitřního trhu EU v podnicích hodnotí graf 3. 3. Přibližně 56% respondentů si myslelo, že se problematikou nárazově zabývali ti pracovníci, jejichž agendy se některá z očekávaných změn týká. Tzv. eurokoordinátor, neboli interní specialista či speciální útvar, zabývající se problematikou vnitřního trhu, podle průzkumu působil ve čtvrtině firem. Přibližně 8% firem pak nárazově využívalo externích poradenských firem, formou euro-auditů, školení manažerů apod. (Malach, Pitrová, 2005).

Spolu se vstupem na vnitřní trh EU přichází i **obavy** ze strany **podniků**. Podnikatelé se nejčastěji obávaly zvyšování nákladů na mzdy zaměstnanců a přizpůsobení se novým normám a technologickým postupům vyžadovaných ze strany Evropské unie. Přibližně čtvrtina českých manažerů měla obavy, že nutnost nákupu nových zařízení a následné snížení nákladů povede k propouštění pracovníků, což může vést k vážnému ohrožení zdravého chodu podniku. Nejvíce ohroženi byli podnikatelé v textilním, oděvním, kožedělném a potravinářském průmyslu. Pracovníci v inženýrských činnostech, obchodníci v technickém zajištění zařízení a služeb a také podnikatelé ve stavebnictví byli nejméně ohroženi (Malach, Pitrová, 2005).

3.3 SWOT analýza podnikatelské prostředí České republiky

Využít naplno příležitosti, jež poskytuje vnitřní trh EU a vyvarovat se hrozbám, které přináší, je pro podnikatele výzva, které se musí postavit. Pro českého podnikatele, který se orientuje výhradně na domácí trh, jež má malé marketingové zkušenosti, může vnitřní trh představovat hrozbu, z důvodu silné konkurence subjektů ze zemí Unie, kteří disponují větším kapitálem, lepšími technologiemi a mají lepší postavení v tamním konkurenčním prostředí a vytvořenou silnou partnerskou základnu. Naopak mnohým podnikatelským subjektům může vstup na vnitřní trh přinést možnosti, které umožní jejich rozvoj a upevní tak jejich pozice na novém konkurenčním trhu.

Tab. 3. 1 SWOT analýza podnikatelského prostředí ČR

PŘÍLEŽITOSTI A PŘÍNOSY	NÁROKY A HROZBY
• stabilní podnikatelské prostředí	• konkurence přes necenové faktory
• nové trhy v EU a mimo EU	• noví, silní a zkušení konkurenti
• snazší import a export	• pozice „bažanta“ mezi „mazáky“
• lepší vymahatelnost práva	• absorpce nového práva
• zvýšené tempo růstu poptávky	• vyšší náklady výroby

• větší dostupnost kapitálu	• veřejné zakázky
• veřejné zakázky v celé EU	• strategické nároky
• snazší kooperace a fúze	• odliv mozků
• diverzifikace dodavatelů i odběratelů	• jazykové nároky
• vědeckotechnická spolupráce a rozvoj	• veřejné zakázky
• možnost finanční podpory z fondů EU	• dopady strukturálních změn na poptávku
• lepší nabídka bankovních a finančních služeb	

Zdroj: Urban, 2002, str. 229

Největší příležitosti, které vnitřní trh poskytuje, souvisí s otevřením nových trhů, stabilním legislativním prostředím a finančními možnostmi, jež přináší strukturální fondy. Na druhé straně jsou tu i hrozby, kterým musí podniky čelit. Mezi největší hrozby můžeme zařadit zejména silnější a zkušenější konkurenci a postavení podniků na nových trzích a s tím spojenou pozici „nezkušeného nováčka“ (Urban, 2002).

3.4 SWOT analýza České republiky pro oblast ekonomického prostředí

Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb je zaměřena na konkurenceschopnou ekonomiku podporující inovace a lidské zdroje v České republice. Jak reflektuje tabulka 3.2, tak mezi silné stránky můžeme zařadit silný exportní potenciál v oblasti zpracovatelského průmyslu, s tím související i silnou exportní výkonnost. Tlak na zvyšování mezd v domácích firmách patří mezi slabé stránky české ekonomiky, stejně tak jako malá integrace filiálek nadnárodních firem do strategických aktivit mateřských společností. Vysoká citlivost ekonomiky na hospodářský cyklus a na vnější cyklický vývoj taktéž oslabuje výkon české ekonomiky. Hrozbou pro mnohé podniky může být růst cen vstupů (energií, základního materiálu), přinášející snížení konkurenceschopnosti tradičních odvětví. ČR by měla využít strategické pozice pro obchodování se západoevropskými státy a využít tak nové impulsy pro zahraniční obchod. Vnitřní trh také přináší technologicky a znalostně náročné investice, vytvářející obrovský podnikatelský potenciál pro získání nových investorů.

Tab. 3. 2 SWOT analýza ekonomického prostředí ČR

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • průměrné tempo růstu reálného HDP ČR do příchodu krize zhruba dvakrát vyšší než průměrný růst HDP celé EU-27²⁴ • silné období růstu po roce 2004 do období krize se projevilo ve významném růst celkového počtu pracovních míst v ČR • silný růst výdajů na výzkum a vývoj v sektoru zahraničních podniků • růst počtu vývojových center ve firmách • silná exportní výkonnost • silná míra investic v předkrizovém období • kvalitní technické kompetence a tradice průmyslového know-how • konkurenceschopné firmy postavené na znalostech a vysoké míře inovativnosti • silný exportní potenciál, především zpracovatelského průmyslu • vysoká integrace českých podniků a institucí do ekonomiky EU a jejich úzké prování zejména se sousedními zeměmi 	<ul style="list-style-type: none"> • tlak na zvyšování mezd i v domácích firmách • využívání kvalifikované pracovní síly pro poměrně standardizované aktivity • výrazně nižší výkonnost tuzemských výrobců neobchodovatelného zboží oproti zahraničním firmám • závislost zahraničního obchodu – české produkty se dostávají na globální trhy především zprostředkovaně prostřednictvím zahraničních (mateřských) firma + nízká míra autonomie těchto českých poboček; z toho vyplývající i omezené impulzy pro inovace • chybějící strategické a manažerské kompetence a dovednosti • vysoká citlivost ekonomiky na hospodářský cyklus a také na vnější cyklický vývoj • zhoršující se dostupnost kvalitních lidských zdrojů pro znalostně a technologicky založené aktivity • malá integrace filiálek nadnárodních firem do strategických aktivit mateřských firem • špatná dopravní infrastruktura a omezené napojení na evropské páteří sítě
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • strategická pozice pro přístup na západoevropské trhy • zlepšení institucionálního prostředí jako signál pro zahraniční investice do aktivit s vysokou přidanou hodnotou • vytvoření stabilního prostředí pro podnikání z hlediska předpisů, změn sazeb v oblasti daní • dlouhodobé znehodnocování české koruny vytváří tlak na produktivitu a kvalitativní změny na podnikové úrovni v důsledku negativních dopadů posilující měny na cenovou konkurenceschopnost výstupů hospodářských aktivit realizovaných na území ČR • příchod technologicky a znalostně náročných investic (investorů) • podpora aktivit podniků v oblasti společenských výzev a klíčových technologií 	<ul style="list-style-type: none"> • setrvalé deficitní stav veřejných financí a rychlé tempo stárnutí obyvatelstva jako potenciál pro ohrožení dosavadní makroekonomické stability • chybějící reforma vysokého školství – snižování úrovně jeho kvality na úkor kvantity • konkurenceschopnost producentů může být oslabena zejména vůči rozvíjejícím se trhům v důsledku nerovných tržních podmínek ve vztahu k producentům a zákazníkům ze třetích zemí • dlouhodobě klesající míra úspor a jejich zaostávání za investicemi, které se projevuje v deficitu běžného účtu platební bilance a musí být kryto zahraničními zdroji • snižování dostupnosti finančních prostředků pro veřejné intervence do ekonomiky, včetně podpory podnikání • růst cen vstupů, které dále sníží konkurenceschopnost tradičních podniků • růst objemu kapacit zahraničních firem, které budou přesouvány mimo ČR

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu 2012

²⁴ EU-27 – současné složení EU vyjma Chorvatska.

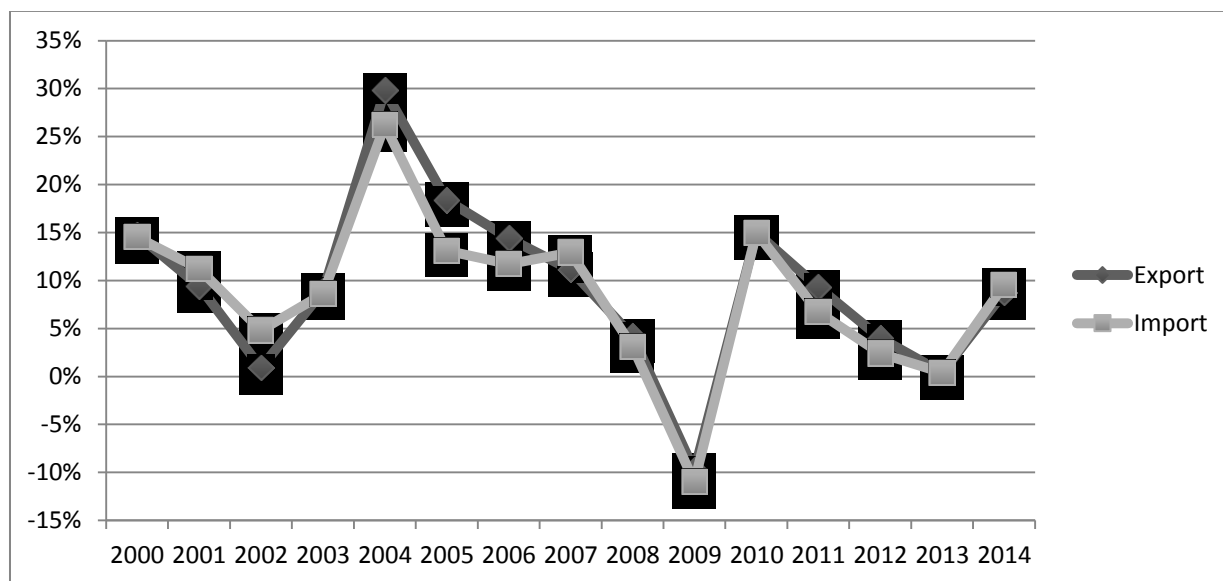
3.5 Hodnocení vstupu České republiky na vnitřní trh

Vstup České republiky na vnitřní trh EU v květnu 2004 byl součástí dlouhodobého procesu, od přijímání předvstupní pomoci, dlouhodobé legislativní harmonizace, až po zvýšení přílivu investic v důsledku příslibu členství v EU. Přístup na vnitřní trh přinesl jak svá pozitiva, tak i negativa, kterým musí česká ekonomika čelit. Nelze však výhody a nevýhody členství v EU brát jako součet jednotlivých položek, mnohdy převládají tzv. „měkké“ a těžko vyčíslitelné dopady, např. zvýšení právní jistoty, zvýšení transparentnosti, zvýšení investiční a spotřebního potenciálu a také dopad na standardizaci státních a tržních institucí a další špatně kvantifikovatelné parametry. Kvantifikované aspekty členství se vzájemně překrývají a umocňují, proto je nutné sledovat vývoj jednotlivých ukazatelů za určité období (Diskuzní dokument SEZ ÚV, květen 2014).

3.5.1 Přínosy vstupu České republiky na vnitřní trh

Vstupem na vnitřní trh EU se ČR začlenila do rozsáhlého ekonomického uskupení a otevřely se jí tak nové **exportní možnosti**. ČR se zároveň stala účastníkem mnoha obchodních smluv a ujednání, které Unie uzavřela se třetími zeměmi (Urban, 2002). Vnitrouniní obchod umožnil odstranění ochrannářských opatření a Česká republika tak mohla bez omezení obchodovat s ostatními členskými státy, vzhledem k tomu, že její exportní skladba je vysoce orientovaná na evropské trhy.

Graf 3. 4 Vývoj zahraničního obchodu ČR v letech 2000 – 2014, v %

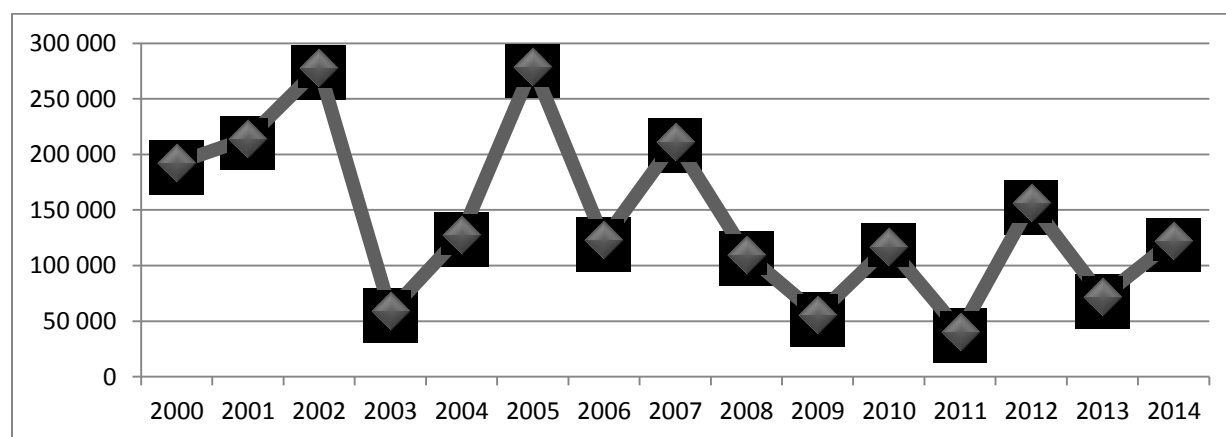
Zdroj: Český statistický úřad, 1. 4. 2015, vlastní zpracování

Pozn.: meziroční změna

Z grafu 3. 4 můžeme usuzovat, že vstup na vnitřní trh měl výrazný vliv na vývoj zahraničního obchodu. Export se v roce 2004 zvýšil oproti předešlému období téměř o třicet procent. Výrazné snížení hodnoty importu (meziroční snížení o 11 %) a exportu (meziroční snížení o 10%), nastalo v roce 2009 v důsledku působení světové finanční krize. Domácí podnikatelé pocítují obrovskou výhodu ve využívání otevřených trhů, skýtajících půl miliardy potenciálních zákazníků, avšak vzhledem ke skutečnosti, že ČR není dosud členem eurozóny, zahraniční obchod s sebou přináší i riziko kurzové ztráty, odvíjejícího se od vývoje směnného kurzu koruny vůči euru. Zánik kurzového rizika by tak přinesl vyšší specializaci české ekonomiky a následně i vyšší konkurenceschopnost českých podniků, což by vedlo k nárůstu obchodu o 30 až 50% oproti současnosti (Diskuzní dokument SEZ ÚV, květen 2014). Více jak 80% všech exportní činnosti ČR je realizováno prostřednictvím vnitrouniního obchodu, vláda si však ve své Exportní strategii ČR na období 2012 – 2020 klade za cíl, navýšit podíl českého vývozu mimo země EU²⁵, ale také zvýšit kvalitní podporu státu. Exportní strategie se zaměřuje na prosazení pozitivních změn v české ekonomice, na podporu vývozu s vysokou přidanou hodnotou a posunutí českých vývozců v hodnotovém řetězci směrem ke konečným zákazníkům (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012).

Nejen tuzemští podnikatelé, ale zejména zahraniční firmy, využily potenciál otevřeného bezbariérového přístupu na trh. Česká republika se tak stala atraktivním prostředím pro zahraniční podniky a jejich rozvojové investiční plány (Had, Stach, Urban, 2006), jak zachycuje graf 3. 5.

Graf 3. 5 Příliv přímých zahraničních investic v letech 2000–2014, v mil.Kč

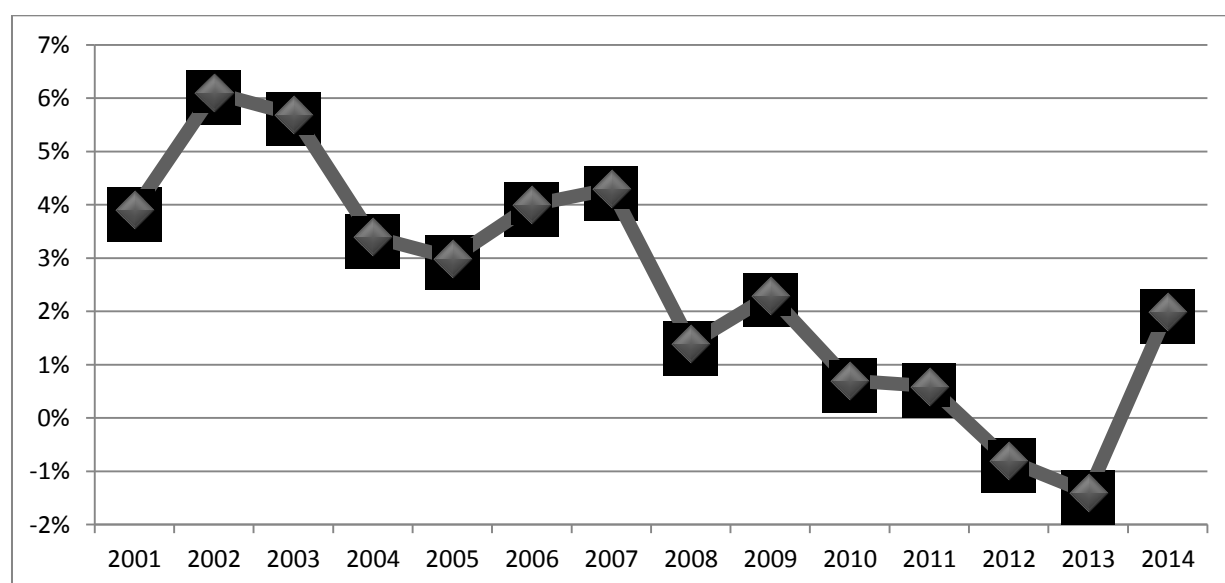
Zdroj: Česká národní banka, 2015, vlastní zpracování; pozn.: předběžné údaje – rok 2014

²⁵ 12 prioritních zemí – Brazílie, Čína, Indie, Irák, Kazachstán, Mexiko, Rusko, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA a Vietnam).

Příliv přímých zahraničních investic (PZI) plynoucích do české ekonomiky se od počátku milénia zvyšoval, hluboký propad investic zaznamenala česká ekonomika v roce 2003. Aktivita zahraničních investorů byla znovu nastartována vstupem ČR na vnitřní trh, který skýtal obrovský potenciál levné a kvalifikované pracovní síly. Investoři tak chtěli využít bezbariérové dodání tuzemského zboží na vnitřní trh EU, který je oproti tuzemskému zhruba padesátkrát větší. V následujících letech dochází k poklesu objemu PZI, způsobeném dluhovou krizí. Pokud by však ČR nebyla součástí vnitřního trhu EU, dopad dluhové krize na objem přímých zahraničních investic by byl ještě výraznější. V roce 2013 byl podíl zahraničních investic ze zemí Evropské unie 87%, celkově z Evropy pochází téměř 92,8% objemu zahraničních investic. Z mimoevropských států pochází pouze 7,2% zahraničního kapitálu a nejvýznamnějšími investory jsou Spojené státy a Korejská republika (Česká národní banka, 2015).

Ekonomické dopady rozšíření souvisí především s problematikou zaměstnanosti, hospodářské soutěže a úlohy institucí v ekonomickém rozvoji. EU poskytuje svým členům stabilní ekonomické a institucionální prostředí, jež vytváří prostor pro efektivní růst pracovních podmínek. Zvyšování mezd se odráží ve zlepšené kvalitě výrobků a ve zvýšení produktivity práce. Na druhou stranu pro podniky přináší i dodatečný náklad ve formě zvýšených osobních nákladů (Mpo.cz, 2009).

Graf 3. 6 Vývoj průměrné reálné mzdy v letech 2001 – 2014, v %

Zdroj: Český statistický úřad, 1. 4. 2015, vlastní zpracování

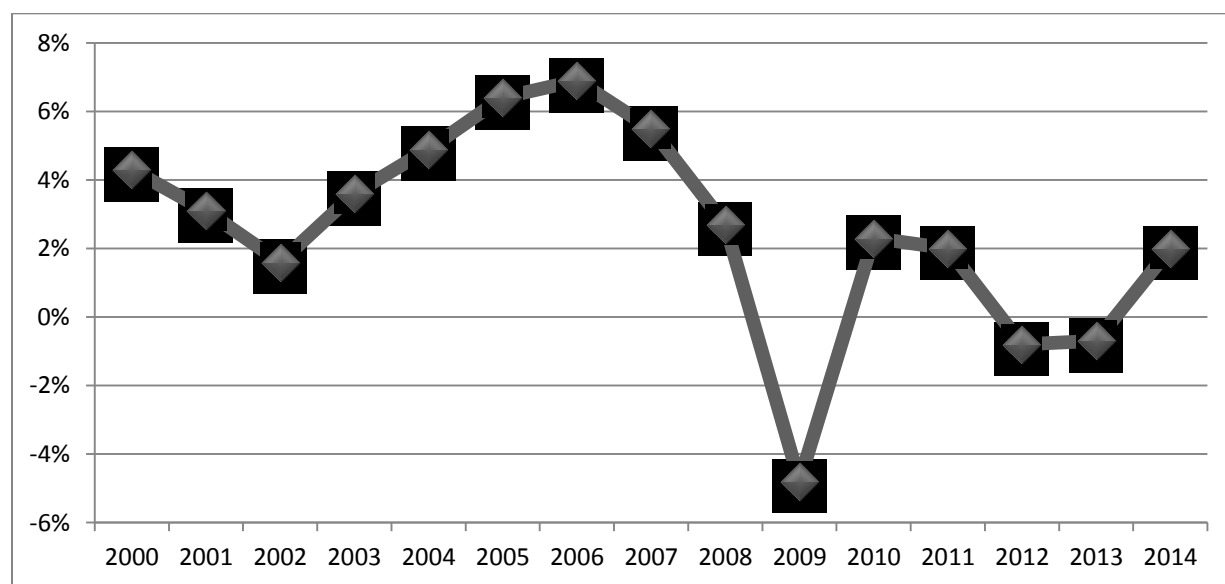
Pozn.: meziroční změna

V roce 2005 došlo k reálnému **zvýšení průměrných mezd** téměř ve všech evropských zemích (vyjma Německa, Španělska, Belgie a Malty). Vysoká konkurence na vnitřním trhu se zbožím a službami a s tím související snižování cen, byl jedním z faktorů, proč si lidé mohli za průměrnou mzdu koupit více než v předchozím roce. Růst reálných mezd byl zároveň vyvolán nízkou mírou inflace a růstem nominálních mezd, vlivem zvýšené produktivity práce v evropských zemích. Česká republika patřila spolu s Litvou a Estonskem mezi země s nejvyšším růstem průměrných reálných mezd (Mzdovapraxe.cz, 2007). Následná krize v mnoha evropských zemích prohloubila dlouhodobý trend polarizace platů, vysoké úrovně nezaměstnanosti a segmentace trhu práce, přičemž systém daní a dávek není tolik zaměřen na přerozdělování, což napomohlo k nárůstu příjmové nerovnosti v evropských zemích (COM (2013) 801 final).

Zvýšený příliv přímých zahraničních investic, s tím související růst soukromých investic, růst mezd, který podněcoval růst spotřeby, a také příznivý vývoj zahraničního obchodu, jsou faktory, které podpořily rychlejší ekonomický růst ČR po vstupu do Unie. Všechny tyto faktory přispěly ke snižování ekonomického rozdílu mezi ČR a průměrem zemí EU. S ekonomickým růstem je provázen i růst životní úrovně obyvatel a s tím i celkové zvýšení životních podmínek. Graf 3. 7 zachycuje meziroční srovnání vývoje hrubého domácího produktu od počátku nového milénia až do současnosti.

Graf 3. 7 Vývoj HDP ČR v letech 2000 – 2014, v %

Zdroj: Český statistický úřad, 1. 4. 2015, vlastní zpracování

Pozn.: meziroční změna

Od roku 2002 až do roku 2006, můžeme zaznamenat rostoucí trend ve výši 5,3 procentního bodu, vlivem zapojení ČR do vnitřního trhu Unie. Významné zpomalení a následný pokles výkonnosti české ekonomiky nastal v roce 2008 a vyvrcholil v roce 2009. Od počátku 90. let zaznamenal HDP největší pokles -5% meziročně. Od druhé poloviny roku 2009 dochází k pozvolnému a značně nejistému ožívování české ekonomiky, který se v roce 2011, 2012 obrátil a došlo opět k poklesu. V roce 2012 vykázala pouze polovina členských států EU-28²⁶ hospodářský růst, v roce 2013 to již bylo 17 zemí. Česká republika zaznamenala meziroční růst HDP až v roce 2014, ve výši 2% (Ec.europa.eu, 2015b).

Jednoznačným přínosem vnitřního trhu je **přívětivost finanční pomoci ze strukturálních fondů** do české ekonomiky. V rámci hospodářské pomoci ze strany EU, ČR čerpala finanční prostředky i z fondu solidarity a formou výhodných úvěrů od Evropské investiční banky. Dnes je pomoc zaměřena především na rozvoj ekonomicky slabších regionů, na posílení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, do oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, infrastruktury, atd. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012).

Tab. 3. 3 Vývoj čisté pozice České republiky vůči rozpočtu EU 2004 – 2013, v mld. Kč

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
7,3	2,0	6,9	15,2	23,8	42,3	47,9	30,7	73,8	84,1

Zdroj: Diskuzní dokument SEZ ÚV, květen 2014, vlastní zpracování

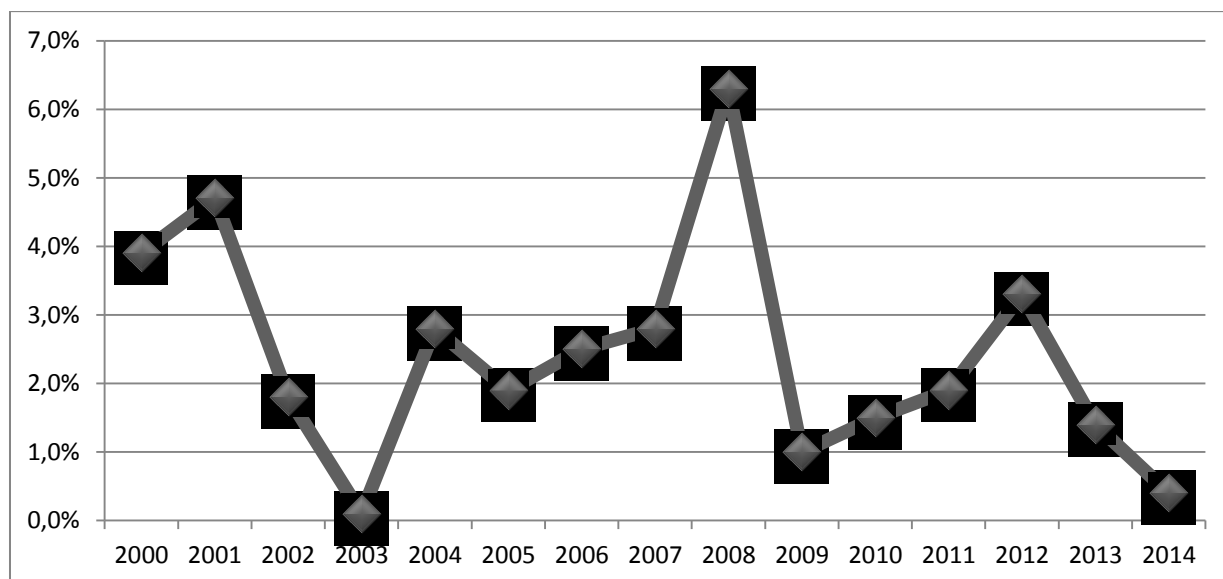
Od momentu členství v EU Česká republika zaujímá pozici čistého příjemce finančních prostředků z rozpočtu EU. Od roku 2007 (začátek spuštění finanční perspektivy 2007-2013) se hodnota výrazně navyšuje. Jediným rokem, kdy po roce 2005 čistá pozice meziročně klesla, byl rok 2011. Pokles byl způsoben pozastavením plateb ze strany Evropské komise, v důsledku systémových selhání ČR především v oblasti auditů v rámci kohezní politiky EU. Následující období však došlo k obnovení a další akceleraci tempa čerpání. V roce 2013 dosáhla výše čisté pozice rekordních 84,1 mld. Kč, díky zrychlení čerpání strukturálních fondů EU. Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU za 10 let po vstupu ČR do EU činila 333 mld. Kč (Diskuzní dokument SEZ ÚV, květen 2014).

²⁶ EU-28 - Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko

3.5.2 Negativa vstupu České republiky na vnitřní trh

Tam, kde jsou přínosy, by měly být vždy i určité náklady. Vstupem do Evropské unie musely přistupující státy převzít zásady společné obchodní politiky a vzdát se tak státní suverenity v této oblasti. Česká republika měla již před vstupem vybudovanou silnou obchodní integraci se zeměmi EU, proto bylo zapojení do společné obchodní politiky pro ČR méně nákladné. Složitější byla již oblast ochrany životního prostředí a oblast uplatňování standardů Unie platných v oblasti pracovních vztahů a sociální ochrany. Tyto oblasti zahrnovaly legislativu týkající se pracovního práva, pracovních podmínek a sociální ochrany, proto musely podnikatelské subjekty počítat se zvyšováním nákladů v této sféře (Urban, 2002).

Graf. 3. 8 Vývoj cenové hladiny v letech 2001 – 2014, v %

Zdroj: Český statistický úřad, 1. 4. 2015, vlastní zpracování

Pozn.: meziroční změna, průměr

Příprava na vstup s sebou nesla zvýšení nákladů podnikové sféry a to následně tlačilo na růst domácí cenové hladiny, jak zachycuje graf 3.8. Mezi podstatné faktory ovlivňující růst spotřebitelských cen spadá oblast harmonizace nepřímých daní, zapojení ČR do režimu Společné zemědělské politiky a Jednotného celního režimu Evropské unie. Celkově však dopad vstupu ČR do EU neměl až tak významný podíl na vývoji cenové hladiny (Cnb.cz, 2005). Výrazně se zde promítla až finanční krize, kdy meziroční růst inflace v roce 2008 dosáhl hodnoty 6,3%. Od roku 2012 zaznamenáváme pokles ve vývoji cenové hladiny, pod 1% se hodnota dostala v roce 2014.

3.6 Priority České republiky v rámci nové strategie pro vnitřní trh Evropské unie

V roce 2014 Česká republika společně s dalšími členy tzv. stejně smýšlejících států (like-minded group)²⁷ v oblasti vnitřního trhu vypracovala **text společných priorit**, kde byly představeny konkrétní oblasti, které chce prosadit do programu nové Evropské komise. V kontextu právě připravované strategie pro vnitřní trh, která má být zveřejněna v listopadu 2015, je nutné se zaměřit na zhodnocení postoje Evropské komise k těmto otázkám a prosazovat tak společné priority. Skupina ve svém dokumentu uvedla tyto klíčové faktory: hlubší integrace digitálního trhu, další prohlubování v oblasti integrace služeb, plná implementace směrnice o službách, lepší a skutečně účinná správa vnitřního trhu a efektivní vymáhání existujících pravidel. Komise následně vydala několik důležitých dokumentů, jako např. **Roční analýza růstu pro rok 2015** a **pracovní program Komise pro rok 2015** (viz kapitola 2. 4. 3). Oba dokumenty Komise kladou velký důraz na efektivní fungování vnitřního trhu a priority stejně smýšlejících států pro vnitřní trh se v mnohém shodují. Především se jedná o hlubší integraci **digitálního trhu** a snížení jeho fragmentace, kde Komise prosazuje nutnost odstranit překážky v oblasti e-commerce s důrazem na malé a středně velké podniky. Vydání balíčku k digitálnímu jednotnému trhu se plánuje na květen letošního roku, kde se tato témata znovu objeví (Mpo.cz, 2015). Nová Komise, stejně jako like-minded group, vyzdvihuje oblast levnějšího telefonování, sms a datových služeb také propojení Evropy v telekomunikační oblasti. Zaměřují se také na podporu standardizace a interoperability v oblastech jako je e-fakturování, digitální účetnictví či big data. Důležitou oblastí je i posílení internetové bezpečnosti a důvěry spotřebitelů. Mezi prvky, které Komise do svého programu nezahrnula, patří např. princip digital by default – tedy to, že by Komise měla zohledňovat otázku digitálních nároků při tvorbě veškeré nově připravované legislativy (Jean-Claude Juncker, 15. 7. 2014).

Priority skupiny v oblasti **služeb**, se do dokumentů Evropské komise podařilo prosadit poněkud méně. Evropská komise akceptovala, že je třeba přistupovat k sektorům zboží a služeb jako k vzájemně propojeným oblastem a částečně zohlednila požadavek skupiny, aby politika konkurenceschopnosti prostupovala všemi sektorovými agendami. Stejně tak podpořila i sektorový přístup v těch službách, které mají největší potenciál růstu, tedy např. služby pro podniky, stavebnictví či maloobchod. Evropská komise a like-minded group se

---

²⁷ Like-minded group – Česká republika, Dánsko, Finsko, Švédsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Irsko, Velká Británie, Nizozemí, Rakousko, Německo, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Malta

shodli na dalším odstraňování překážek na vnitřním trhu - snižováním počtu regulovaných profesí či zlepšováním fungování principu vzájemného uznávání u zboží a služeb (COM (2014) 902 final). Z priorit, která skupina prosazovala v oblasti služeb, nebyl zatím reflektován požadavek na homogenní výklad principu proporcionality, na posílení e-governmentu či důslednou implementaci směrnice o službách (Mpo.cz, 2015)

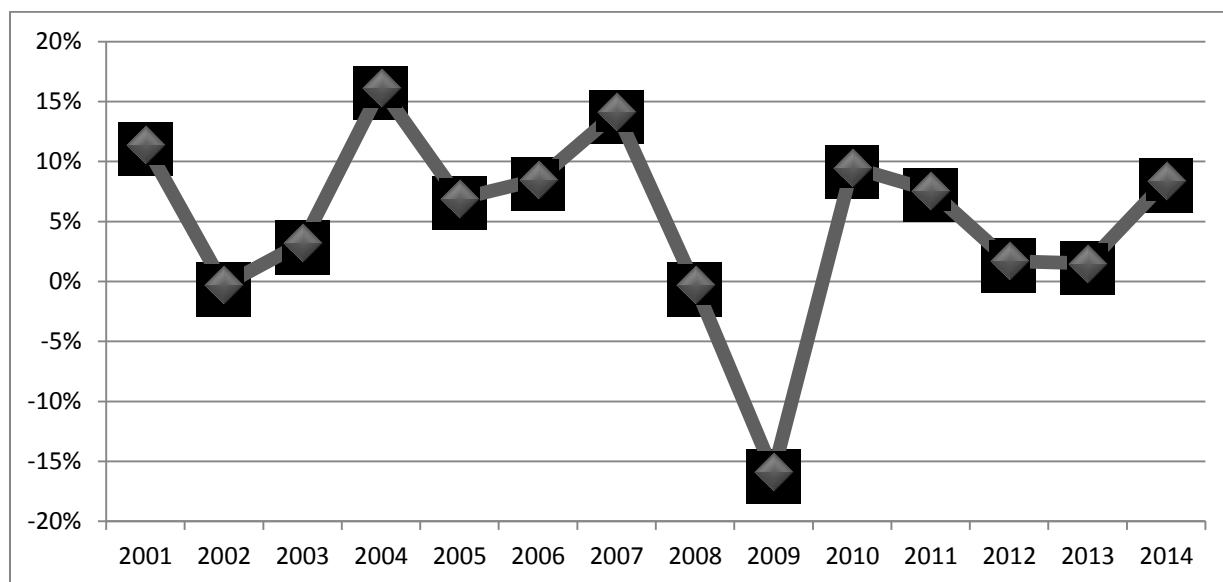
Do dokumentů Komise se ze všech společných priorit skupiny nejméně promítly priority v oblasti **správy vnitřního trhu**, týkající se větší podpory ze strany Evropské komise vůči členským státům EU při implementaci legislativy a zavedení jakýchsi „vodítek pro implementaci“. Skupina zároveň navrhovala, aby stávající monitorovací nástroje a mechanismy byly zlepšeny a lépe propojeny a aby byla posílena koherence a využívání stávajících webových portálů Evropské komise, které se zaměřují na podnikání a volný pohyb na vnitřním trhu (např. síť Jednotných kontaktních míst a Kontaktních míst pro výrobky, služba SOLVIT a portál Your Europe). Definice minimálních standardů těchto nástrojů byla dalším návrhem skupiny. Tyto návrhy však dosud nebyly ze strany Komise podpořeny, stejně tak jako návrhy týkající se většího zapojení koncových uživatelů do konzultací připravované legislativy (Mpo.cz, 2015).

Klíčovou prioritou České republiky je dobře fungující vnitřní trh, proto chce i nadále usilovat o promítnutí zbývajících národních priorit a priorit skupiny stejně smýšlejících států do připravovaných dokumentů Evropské komise. Protože již samotné zohlednění národních priorit v evropských koncepčních dokumentech představuje závazek Komise zabývat se těmito oblastmi a navrhovat opatření za účelem dosažení stanovených cílů. Česká republika se zaměřuje i na zlepšení podmínek pro volný pohyb zboží a služeb a na odstranění překážek na vnitřním trhu na národní úrovni. V současnosti Ministerstvo průmyslu a obchodu sbírá prostřednictvím profesních asociací podněty od podnikatelů, které by mohly identifikovat konkrétní přetrvávající či nové překážky, aby tak mohlo dojít k realizaci jednotlivých opatření s viditelnými výsledky. Výsledky ankety budou posléze sloužit jako základ pro upřesnění priorit a konkretizaci návrhů nezbytných opatření, které ČR prosazuje před Evropskou komisí. Zároveň umožní identifikovat překážky, které lze přímo odstranit na národní úrovni či o jejich odstranění usilovat při bilaterálních jednáních se sousedními státy (Mpo.cz, 2015). Pro správné nastavení politiky je klíčová spolupráce státní správy a podnikatelské sféry, proto je nutné využít co největší objem informací, který v konečném důsledku přinese pozitivní změny ve formě vhodných reforem.

4 PŘÍNOSY VNITŘNÍHO TRHU EVROPSKÉ UNIE PRO SPOLEČNOSTI AVL MORAVIA A TIGEMMA

Vstupem ČR na vnitřní trh EU se podnikatelskému sektoru otevřely nové rostoucí a rozmanité trhy, které přináší možnost obchodování bez zbytečných bariér a legislativních omezení. Výzvou pro české podniky byla včasná a dostatečná reakce na nároky nově rozšířeného trhu. Pouze inovativní a konkurenceschopné společnosti mají možnost obstát na konkurenčním trhu. Rozšíření odběratelsko-dodavatelské základny je jedním z potenciálů, jež skýtá vnitřní trh. Na druhou stranu přijímání legislativy na ochranu zaměstnanců, předpisů bezpečnosti práce, ochrany životního prostředí a technických norem představuje pro podnik dodatečné náklady, které se promítnou v celkovém zvýšení nákladů podniku. Otevřené pracovní příležitosti umožnily pracovníkům migraci za prací do zemí s vyšším platovým ohodnocením, což podnítilo české podnikatele k motivaci zaměstnance a následně tak jeho udržení v podniku. Obě společnosti AVL Moravia a TIGEMMA podnikají v průmyslovém sektoru. Začlenění ČR do vnitřního trhu EU měl výrazný efekt na českou ekonomiku a tím byl urychlen proces modernizace a restrukturalizace českého průmyslu.

Graf 4. 1 Vývoj tržeb průmyslového odvětví v letech 2001 – 2014, v %

Zdroj: Český statistický úřad, 1. 4. 2015, vlastní zpracování

S ohledem na vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v ČR je vývoj v těchto dvou společnostech zcela odlišný.

4.1 Firma AVL Moravia s. r. o.

Společnost AVL Moravia s. r. o. je předním českým výrobcem elektromagnetických dynamometrů, válcových zkušeben a dalších testovacích zařízení. Je součástí rakouského koncernu **AVL List GmbH**. Na trhu patří ke špičkám ve svém oboru a je partnerem vývojových oddělení významných automobilek. Dnes zaměstnává více než 220 zkušených odborníků, podílejících se na kompletní realizaci projektů v oblasti engineeringu, výroby, následné instalace u zákazníka a uvedení do provozu, provádění servisní činnosti a zaškolení obsluhy zákazníka.

4.1.1 Vývoj společnosti

AVL – KUNZ, spol. s r. o. byla v roce 1996 založena jako společnost s ručením omezeným se sídlem v Hranicích na Moravě s předmětem podnikání zámečnictví, kovoobráběčství, nákup zboží za účelem dalšího prodeje, stavba strojů s mechanickým pohonem, konstrukční práce v oblasti technického měření a konstrukčních systémů, výroba, instalace a opravy elektrických strojů a zařízení (Účetní závěrka r. 1997). Od 3. srpna 1998 používá firma současné obchodní jméno AVL Moravia s. r. o. (Účetní závěrka r. 1998).

V roce 2002 se naplno projevil narůstající trend nestability v oblasti automobilového průmyslu, což způsobilo pokles dodávek. V portfoliu zákazníků nedošlo v průběhu roku 2002 k žádným zásadním změnám, výrobky jsou dodávány zejména v rámci společností AVL Group – AVL List GmbH, Rakouská republika, AVL Zöllner GmbH, Spolková republika Německo, AVL North America Inc., Spojené státy Americké, AVL Italia S.R.L., Itálie. Společnost AVL Holding GmbH vykonává prostřednictvím AVL List GmbH, která je jediným společníkem společnosti AVL Moravia s.r.o., rozhodující vliv na řízení této společnosti a provozování jejího podniku. Z formálního hlediska došlo ke změně předmětu podnikání na **konstrukci, výrobu, montáž, uvedení do provozu a servis mechanických a elektrických součástí a systémů testovacích zařízení pro automobilový průmysl a pro signální zařízení** (Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2002).

Společnost si od vzniku vybudovala pozici spolehlivého dodavatele výrobků a služeb a udržuje si tak dobré postavení v rámci skupiny podniků **AVL Group**. V roce 2003 získala nové dodávky pro další podniky ve skupině jako jsou AVL Iberica S.A., Španělsko, AVL DiTEST Fahrzeugdiagnose GmbH, Rakouská republika, AVL Pierburg Instruments GmbH, Spolková republika Německo a partnerskou společnost AVL Čechy spol. s r. o., Česká republika se sídlem v Praze. Od 1. ledna 2003 začala poskytovat také služby spojené

s kompletací dodávky, zejména nákup a prodej subdodávek a služeb spojených s konečnou dodávkou zákazníkovi až po konečné uvedení výrobků v místě sídla konečných zákazníků, tím získala významnou výhodu v rámci skupiny podniků AVL Group, která se odrazila ve zvýšení celkových výkonů podniku v roce 2003 (Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2003).

V roce 2005 došlo k mírné stagnaci v oblasti celkových tržeb, z důvodu silné konkurence na trhu za účasti mnoha dalších společností a místních výrobců ve všech segmentech trhu, což bylo způsobeno i **vstupem firmy na vnitřní trh EU** a otevření se konkurenci. Během následujících let si společnost AVL Moravia s. r. o. udržuje stabilní postavení v rámci společnosti AVL Group, zaměřuje se především na dovoz materiálů a zboží, které nejsou v tuzemsku dosud vyráběny, stejně tak jako na zapojení českých subdodavatelů do dodávek pro výrobu společnosti. V roce 2009 bylo dosaženo vysoké hodnoty prodejů firmy, získáním nebývalého množství zakázek v roce 2008, tudíž dopad světové finanční krize se odrazil pouze v segmentu výroby elektromagnetických a hydraulických dynamometrů a kontejnerových zkušeben a zkušebních zařízení. Poprvé od roku 2004 bylo dosaženo zisku ve výši 3,97 mil. Kč, přičiněním vysokého obrátu, příznivému vývoji kurzu koruny vůči euru a úsporám nákladů. V případě ztráty, mateřská společnost reaguje na záporné hodnoty vlastního jmění převedením určité částky do ostatních kapitálových fondů. (Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2009).

Na objem prodejů společnosti má výrazný vliv kurz české koruny vůči euru, protože fakturace probíhá z 99% procent právě v eurech. Ukázkou je rok 2011, kdy byly prodeje účtovány kurzem ve výši 25,085 Kč/EUR oproti roku 2010, kdy byl kurz koruny 26,300 Kč/EUR. To způsobilo negativní dopad na objem prodejů (při fakturaci v roce 2011 ve výši 13,82 mil. EUR) a společnost tak přišla o částku 16,79 mil. Kč. Celkový hospodářský výsledek byl ovlivněn i vysokým nárůstem zásob, především nedokončené výroby. Vzhledem k tomu, že nedokončená výroba je oceněna vlastními náklady výroby, firma nemá v hodnotě zásob zahrnutou administrativní přírážku spojenou s těmito zásobami. Ačkoliv v roce 2011 nebylo dosaženo uspokojivého hospodářského výsledku (ztráta ve výši 29,63 mil. Kč), v dalších letech se očekávalo dosažení rekordního obrátu, vlivem nasmlouvaných prodejů pro rok 2012 ve výši okolo 549,65 mil. Kč (Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2011). V roce 2012 tak došlo téměř ke **zdvojnásobení obrátu** firmy. Zisk dosáhl hodnoty 7,6 mil. Kč a došlo tak k výraznému zlepšení hospodářského výsledku. Společnost však stojí před výzvou, aby nastoupený trend zachovala i do dalších let. V roce 2012 také proběhla fúze mezi rakouskými společnostmi AVL List GmbH a AVL Holding GmbH. Společnost AVL Moravia

s. r. o. je nyní plně vlastněna vzniklou společností AVL List GmbH, která je zároveň mateřskou společností celé skupiny (Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2012).

Společnost v roce 2013 dosáhla **druhého nejlepšího obratu** v historii firmy a hospodářský výsledek byl nejlepší v celkové historii firmy ve výši 27,53 mil. Kč. Významný podíl na tomto výsledku mělo zvýšení efektivity výroby a úspora nákladů. Jelikož se jedná o výrobní závod v rámci skupiny AVL Group, společnost nepodniká žádné významné aktivity v oblasti vědy a výzkumu. Co se týká ochrany životního prostředí, v oblasti náročné výroby se zaměřuje zejména na omezení zdraví škodlivých barev a jejich nahrazování žárovým zinkováním a především přechodem na vodou ředitelné nátěrové hmoty. Na základě zpracovaného plánu rozvoje firmy, byla v roce 2013 zahájena celková rekonstrukce závodu. Mezi léty 2012 a 2013 byl navýšen počet zaměstnanců na 220, tuto hodnotu chce firma do budoucna stabilizovat. V oblasti pracovněprávních vztahů chce především vytvořit stabilní a vyrovnaný pracovní tým zaměstnanců. Hlavním cílem firmy do budoucna je udržet výkon firmy ve stejné výši jako v letech 2012 a 2013, aby bylo těchto cílů dosaženo, musí se společnost zaměřit především na kvalitu výroby (Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2013).

4.1.2 Přehled výrobního a servisního segmentu

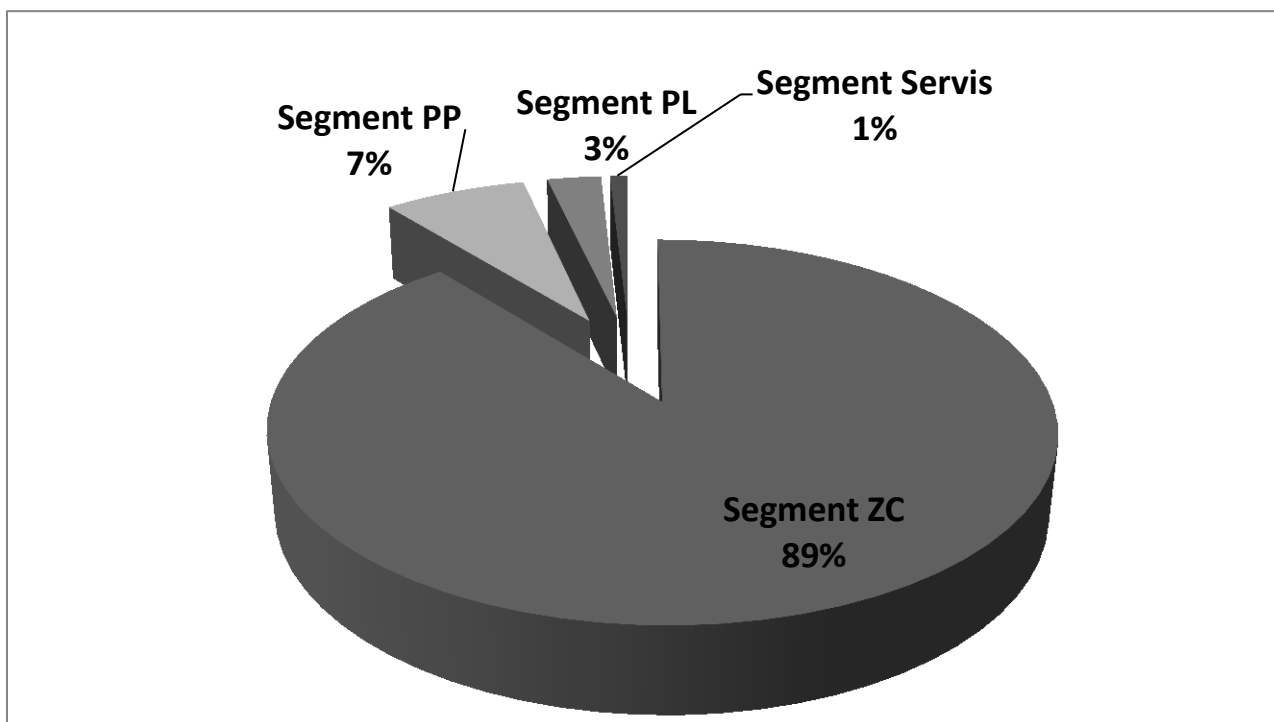
Výrobní závod AVL Moravia s. r. o. v Hranicích na Moravě provádí konstrukci a výrobu vozidlových zkušeben a části motorových zkušeben, včetně elektromagnetických a hydraulických dynamometrů v oblasti automobilového průmyslu. Společnost je rozdělena do třech (resp. dvou) segmentů v rámci výroby a na jeden servisní segment:

- **Segment ZC** se zaměřuje na výrobu válcových zkušeben, který je rozhodujícím výrobním segmentem pro úspěšnost firmy. Zkušebny jsou určeny pro testování motocyklů, osobních, nákladních vozidel a speciálních vozidel. Základním principem je simulace odporu vozovky, který je regulován elektricky.
- **Segmentu PP** vyrábí komponenty a vybavení motorových zkušeben. Zahrnuje mechanické dílce motorových zkušeben, paletové systémy pro uchycení spalovacího motoru včetně připojení paliva, chladicí vody, oleje a spalovacího vzduchu a kontejnerové motorové zkušebny.
- **Segment PL** s elektromagnetickými dynamometry ukončuje v roce 2014 výrobu v AVL Moravia s. r. o. Byl zaměřen na hydraulické dynamometry pro

motory od 400kW do 14 500kW a dynamometry s vířivými proudy od 20kW do 500kW. Tyto dynamometry sloužily jako řízená zátěž pro testování spalovacích motorů, elektrických motorů a turbín.

- **Servisní segment** zahrnuje, jak servisní zásahy u zákazníka, tak i prodej náhradních dílů (Avlcechy.cz, 2005).

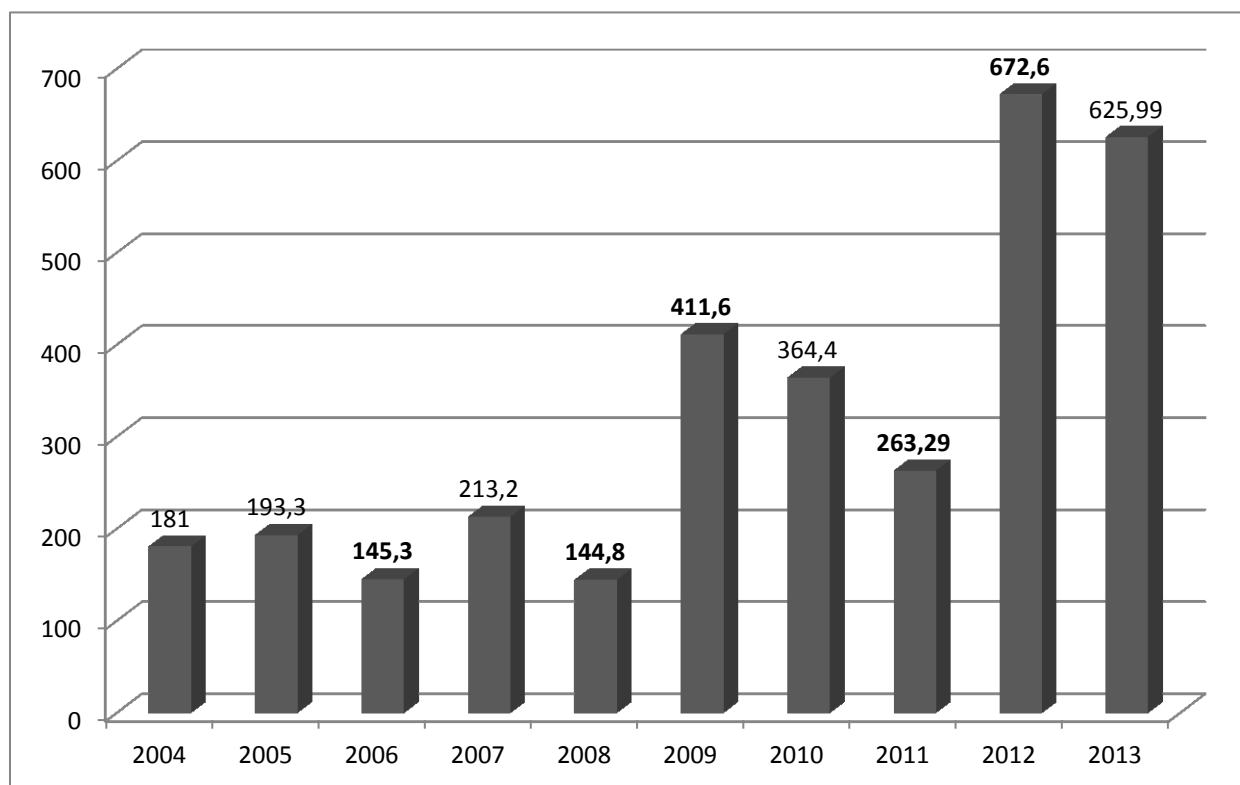
Graf 4. 2 Podíl segmentu na celkových tržbách v roce 2013

Zdroj: Výroční zpráva společnosti AVL Moravia s. r. o., vlastní zpracování

Celkové tržby za prodej zboží, vlastních výrobků a služeb společnosti dosáhly v roce 2013 hodnoty 701,76 mil. Kč. Segment ZC zaznamenal nejvýraznější pokles prodeje oproti roku 2012, kdy hodnota tržeb poklesla o 46,61 mil. Kč na 625,99 mil. Kč. Naopak v segmentu PP došlo k největšímu zvýšení tržeb, o 45% na hodnotu 50,48 mil. Kč oproti předešlému období. Společnost se rozhodla ukončit segment PL s elektromagnetickými dynamometry, především z dlouhodobě neuspokojivých výsledků tržeb, které v roce 2013 poklesly o 37% na hodnotu 19,14 mil. Kč. Segment Servis také zaznamenal snížení, hodnota tržeb v roce 2013 dosáhla 6,15 mil. Kč a snížila se tak oproti roku 2012 o čtvrtinu.

Graf 4. 3 Vývoj prodeje segmentu ZC v letech 2004 – 2013 v mil. Kč

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AVL Moravia s. r. o., vlastní zpracování

Výroba a následný prodej válcových zkušeben tvoří významnou část celkových tržeb podniku (podíl je vždy větší jak tři čtvrtiny), proto je důležité zaměřit se na její vývoj. Výrazný pokles v roce 2006 byl způsoben především přijetím významných objednávek až na konci roku 2006, což způsobilo posunutí prodeje na následující rok. Horších výsledků bylo dosaženo i v roce 2008, kdy hodnota prodejů byla na historicky nejnižší úrovni, a to 144,8 mil. Kč. Opakem byl rok 2009, kdy většinu firem v odvětví značně zasáhla světová finanční krize, avšak zajištění nebývalého množství zakázek v předešlých letech, způsobilo vysoký obrat prodejů ve výši 411,6 mil. Kč. Výrazný pokles byl opětovně zaznamenán v roce 2011, kdy objem prodejů dosáhl 263,29 mil. Kč. Začátkem roku 2011 byl poměrně menší objem objednávek, což mělo za následek menší efektivitu práce, v druhé polovině tomu bylo naopak, objem práce byl natolik velký, že společnost musela přikročit k většímu využití kooperací, což se ovšem promítlo ve zvýšených nákladech.

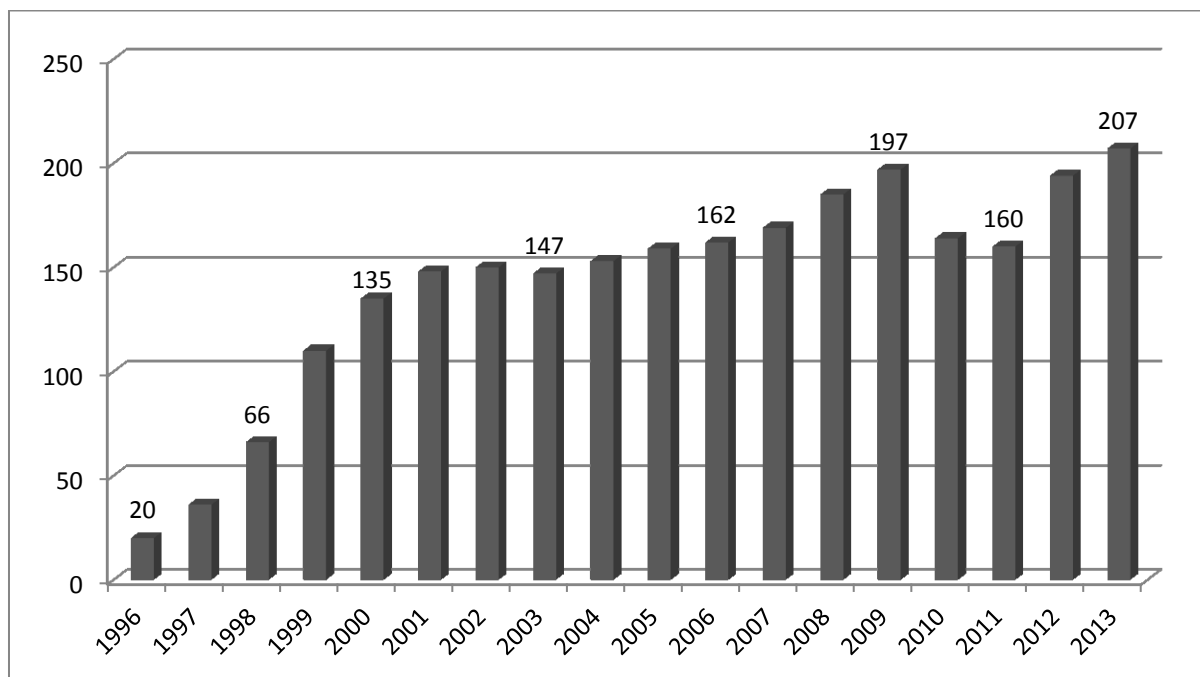
K **nejvýraznějšímu nárůstu prodejů** došlo v roce 2012, kdy prodej segmentu válcových zkušeben činil 672,6 mil. Kč. Tento nárůst byl způsoben nasmlouvanými objednávkami z předešlého roku v objemu okolo 549,65 mil. Kč, který se částečně promítl i do následujícího období. V roce 2013 i přesto došlo k výraznému poklesu prodejů na 625,99

mil. Kč, způsobeným menším objemem zakázek. Hlavním cílem firmy do budoucna je proto udržet si v segmentu válcových zkušeben dominantní postavení na asijských trzích a zvýšit svůj podíl na vnitřním trhu EU, zejména německém a francouzském trhu. V rámci koncernu AVL je cílem firmy zůstat preferovaným dodavatelem a zvýšit obrát segmentu s komponenty a vybavením motorových zkušeben.

4.1.3 Politika zaměstnanosti

Společnost AVL Moravia s. r. o. byla v roce 1996 založena jako malá firma s 20 zaměstnanci, v současnosti zaměstnává 220 pracovníků. Postupné rozšiřování výroby a zkvalitnění pracovních podmínek si vyžádalo potřeby nového lidského kapitálu. Lidské zdroje představují pro společnost jeden ze vstupů do produkčního procesu, který je součástí intelektuálního kapitálu organizace, zahrnující zejména schopnosti, dovednosti a znalosti jednotlivce. Řízení lidských zdrojů je procesem zahrnujícím celou řadu postupů od získávání pracovníků, uzavírání pracovních smluv, osobní rozvoj až po vyplácení mezd. Rozhodování o „lidech“ je tím nejdůležitějším v podnikové politice, je nutno vytvořit takové podmínky, aby byl neustále zvyšován intelektuální kapitál organizace a zároveň aby byla vytvářena vhodná organizační struktura a především pozitivní klima v organizaci.

Graf 4. 4 Vývoj počtu zaměstnanců ve firmě AVL Moravia s. r. o. od jejího založení po současnost (rok 1996 – 2013)

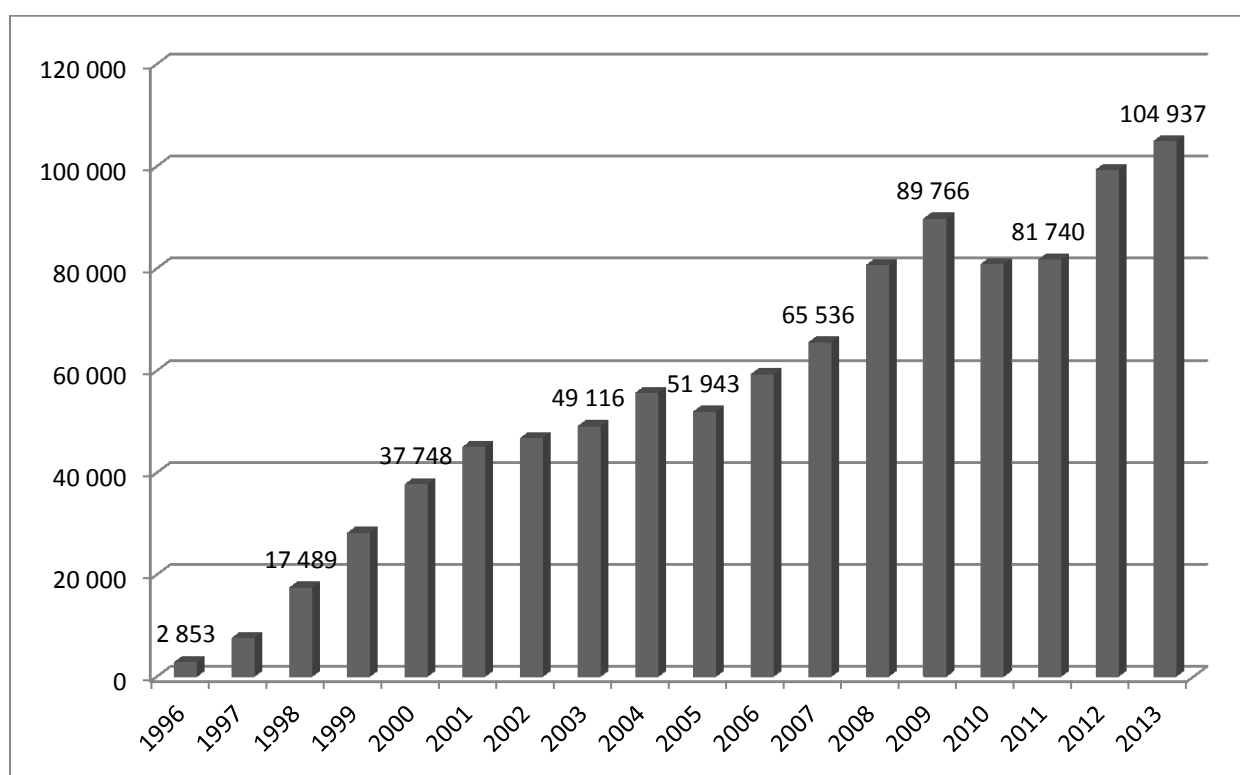

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AVL Moravia s. r. o., vlastní zpracování

Pozn.: Jedná se o průměrný přepočtený počet zaměstnanců během roku.

Od roku 2000 se počet zaměstnanců měnil pouze minimálně. Vstupem ČR na vnitřní trh počet zaměstnanců stále rostl. Zlomovým byl až rok 2009, kdy společnost zaměstnávala v průměru 197 zaměstnanců, vlivem nadměrně vysokého prodeje, který si vyžádal potřebný lidský kapitál. Z důvodu restrukturalizace došlo v následujících letech k úbytku pracovníků a především také kvůli menšímu objemu objednávek, který snižoval efektivitu práce. Na rok 2012 již bylo nasmlouváno dostatečné množství kontraktů, což způsobilo posílení pracovního zázemí (Výroční zprávy a účetní závěrky 1996 - 2013).

Graf 4. 5 Vývoj osobních nákladů ve firmě AVL Moravia s. r. o. od jejího založení až po současnost (rok 1996 – 2013), v tis. Kč

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AVL Moravia s. r. o., vlastní zpracování

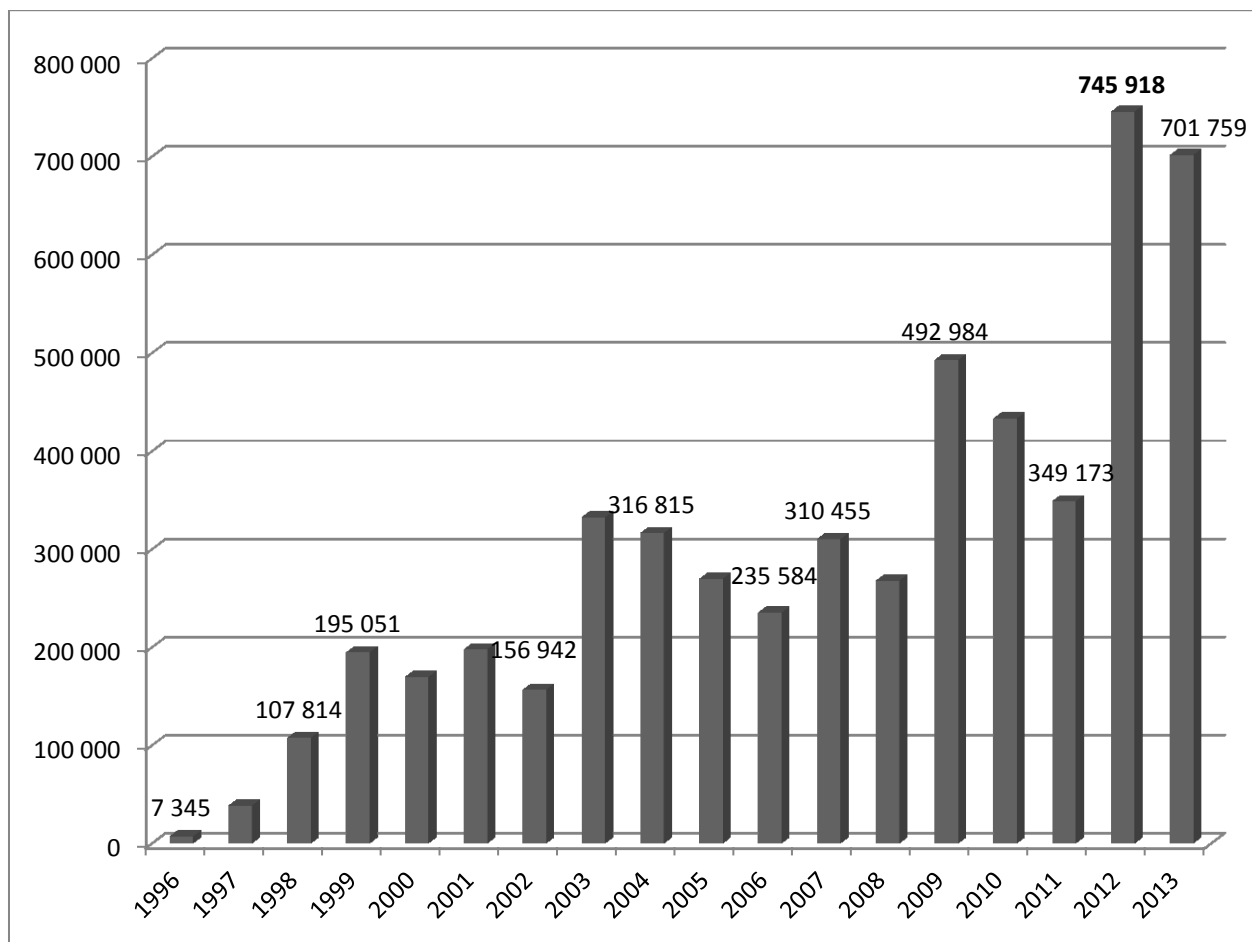
Pozn.: Mzdové náklady včetně nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a sociální náklady.

Kvalitní a spokojené pracovní zázemí je pro společnost velmi důležité, avšak s sebou přináší i jisté náklady. S růstem zaměstnanců samozřejmě rostou i osobní náklady společnosti. Do výše osobních nákladů jsou zahrnuty i osobní náklady na vedení společnosti, jimiž jsou prokuristi, ostatní ředitelé a vedoucí zaměstnanci, kteří jsou jim přímo podřízeni. Prioritou společnosti je stabilizovat do budoucna stávající počet zaměstnanců a především vytvořit kvalitní pracovní podmínky a zefektivnit tak proces výroby.

4.1.4 Finanční hospodaření podniku

Společnost si od svého založení v roce 1996 buduje silnou pozici na průmyslovém trhu, která je zachycena v grafu 4. 6 mapující vývoj celkových tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb, které představují pro podnik významnou složku výkonu společnosti.

Graf 4. 6 Vývoj celkových tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb od založení společnosti po současnost (1996 – 2013), v tis. Kč

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AVL Moravia s. r. o., vlastní zpracování

Vývoj tržeb společnosti ovlivňuje celá řada faktorů. Nově založená společnost se potýká především se silnou konkurencí vstupem na trh. V prvních letech existence je proto nutné „najít“ si své místo v tržních prostředí a získat své portfolio odběratelů. Zároveň však reagovat na změny vnějšího prostředí, např. na recesi automobilového průmyslu na počátku milénia. Je nutné se přizpůsobit přáním zákazníků a rozšířit si své portfolio výrobků. Což můžeme vidět v roce 2003, kdy se obrát oproti předešlému roku zvýšil o 112%, zavedením nových služeb spojených s kompletací dodávky. Společnost tak získala významnou výhodu v rámci skupiny podniků AVL Group, která se posléze promítla do zvýšení celkových výkonů

podniku. Propad tržeb v roce 2005 byl způsoben především **sílicí konkurencí** ve všech segmentech výroby, která byla vyvolána **vstupem na vnitřní trh**. Vedení společnosti muselo učinit patřičná opatření, pro získání nových zakázek a využít tak naplno potenciál otevřených trhů, což se také promítlo ve zvýšení tržeb v roce 2007.

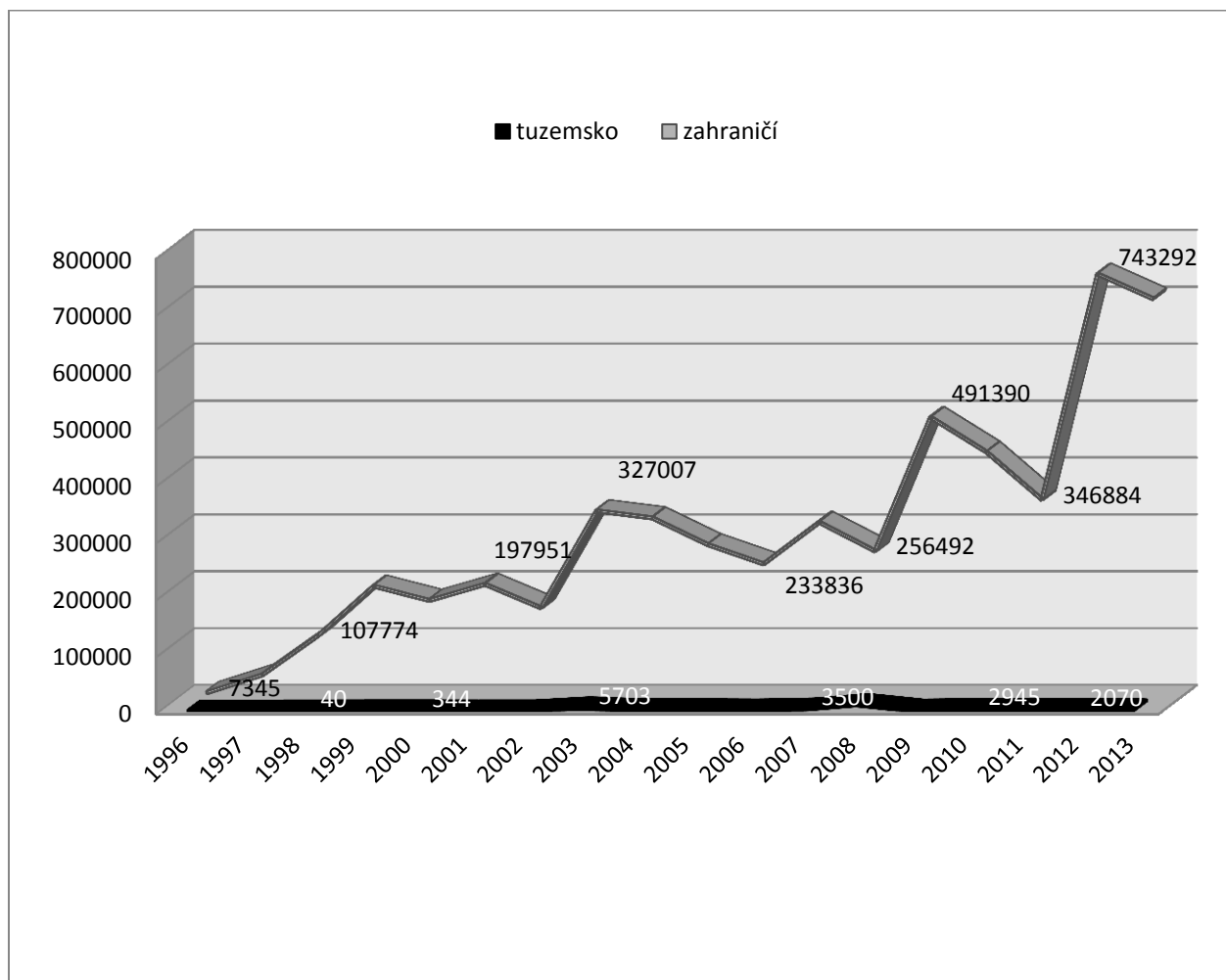
Celosvětová finanční krize naplno zasáhla ekonomiku v roce 2009, avšak na výsledku tržeb podniku se to neodrazilo. Společnost měla již v roce 2008 nasmlouvané zakázky, které realizovala právě v roce 2009. Dopad světové finanční krize se projevil až v roce 2010, jako důsledek toho, že k největšímu poklesu v příjmu objednávek došlo v roce 2009. Doba od získání objednávky do jejího dodání a uvedení do chodu bývá často delší než jeden rok, což se následně projeví ve výši obrátu.

Největší vliv na obrat společnosti měl však vnější faktor, který nemůže sama nijak ovlivnit. Vzhledem k tomu, že firma z 99% fakturuje v eurech je zcela závislá na vývoji **směnných kurzů**. Tento faktor by byl zcela eliminován, v případě, že by ČR přijala jako svou národní měnu euro. Typickým příkladem byl rok 2011, kdy vlivem nepříznivého vývoje kurzu české koruny k euru došlo k poklesu tržeb. Oslabení měny však má pozitivní vliv na hodnotu nákupů, ale společnost AVL Moravia uskutečňuje většinu nákupů v korunách českých, tudíž dopad do celkové hodnoty je nižší.

V roce 2012 firma dosáhla historicky největšího obrátu v hodnotě 745,92 mil. Kč, to bylo způsobeno především vysokým nárůstem prodeje ve stěžejním segmentu válcových zkušeben. Následující období došlo k poklesu tržeb, avšak celkový výsledek podniku byl více než uspokojivý.

V roce 2013 firma AVL Moravia vykazovala zisk ve výši 27,53 mil. Kč, což byl obrovský skok oproti hodnotě v roce 2012 (zisk 7,6 mil. Kč). Prioritou je udržet si tento pozitivní trend i do budoucna, především expandováním na zahraniční trhy, vybudováním stabilního a vyrovnaného pracovního týmu a zefektivněním výroby a úsporou nákladů.

Graf 4. 7 Prodeje vlastních výrobků a služeb v tuzemsku a zahraničí (1996 – 2013), v tis. Kč

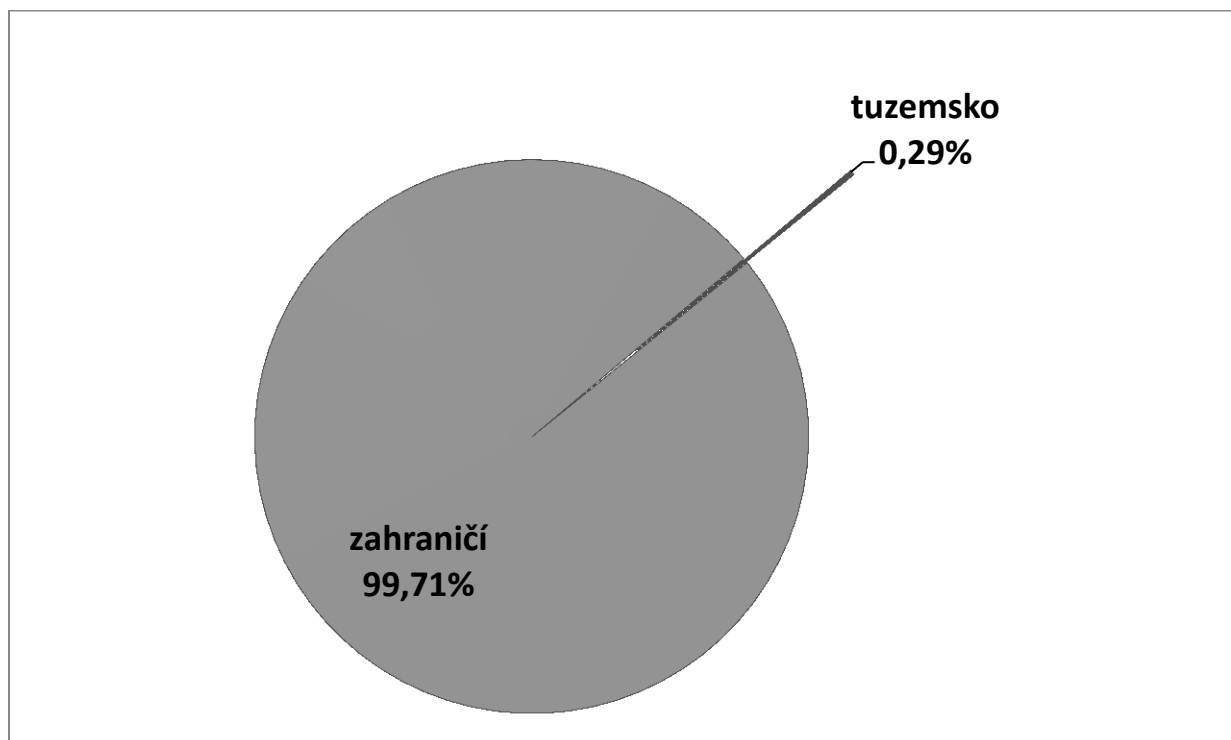

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AVL Moravia s. r. o., vlastní zpracování

Společnost AVL Moravia uplatňuje své konstrukční, výrobní a servisní kapacity zejména v **zahraničí** (viz graf 4. 7). Zahraniční trhy vytváří silný konkurenční tlak, proto je nutné, aby byly výrobky společnosti všestranně konkurenceschopné. Prostor pro uplatnění dodávek tuzemským odběratelům je silně ovlivňován ekonomickou situací a charakterem výrobků s ohledem na strukturu průmyslu v České republice.

Graf 4. 8 Podíl zahraničních tržeb na celkovém prodeji vlastních výrobků a služeb v roce 2013

Zdroj: Výroční zprávy společnosti AVL Moravia s. r. o., vlastní zpracování

Celkové tržby jsou téměř vždy tvořeny z **99% exportní zakázkami**, jak můžeme vidět i na grafu 4.8. Nejvýznamnějšími zákazníky jsou odběratelé z Rakouska a Německa. Společnost AVL Moravia s. r. o. je ovládanou osobou v rámci koncernu AVL List G.n.b.H.. Ovládající osoba má zároveň pod sebou tyto ovládané osoby, s nimiž firma v roce **2013** spolupracovala:

- AVL Zöllner GmbH, Spolková republika Německo,
- AVL Zöllner Marine, GmbH, Spolková republika Německo,
- AVL Čechy spol s. r. o., Česká republika,
- AVL Korea Co. Ltd., Jižní Korea,
- AVL Deutchland GmbH, Spolková republika Německo,
- AVL Italia S. R. L., Itálie,
- AVL Test Systems Co., Ltd., Čínská lidová republika,
- AVL Test Systems Inc., USA,
- AVL Iberica S. A., Španělsko,
- AVL SEA & AUSTRALIA CO., LTD., Thajsko,

- AVL India Private Ltd., Indie,
- AVL South America, LTDA, Brazílie,
- AVL France S. A. S., Francie,
- AVL Japan K. K., Japonsko,
- AVL United Kingdom Ltd., Velká Británie,
- AVL Emission Test Systems GmbH, Spolková republika Německo.

Na základě smluv a rámcových dohod, probíhá mezi propojenými firmami vzájemná spolupráce, kdy dochází k oboustrannému nákupu a prodeji zboží a služeb. Za období více jak 10 let si společnost vybudovala tuto bohatou odběratelskou strukturu, která přispívá k její rentabilitě. Příkladem je rok 2001, kdy společnost spolupracovala pouze s třemi propojenými společnostmi a to, AVL List GmbH, Rakouská republika²⁸, AVL Zöllner GmbH, Spolková republika Německo a AVL North America Inc., Spojené státy americké. Vstupem ČR na vnitřní trh EU si společnost upevnila pozici na německém trhu a rozšířila zde svou odběratelskou strukturu. Významně expandovala i na rakouský trh a také zajistila nové exportní dodávky do Itálie. Následující léta pronikla i na francouzský a ruský trh. Učiněním nezbytných opatření na podporu udržitelnosti a rozvoje firmy, v době ohrožení celosvětovou ekonomickou krizí si společnost zajistila významné postavení v rámci koncernu AVL Group a postupně tak expandovala do celého světa, viz seznam propojených osob výše.

4.2 Firma TIGEMMA, spol. s. r. o.

Společnost TIGEMMA v současnosti nabízí komplexní služby v oblasti strojírenské výroby, včetně návrhu konstrukce se zaměřením na zpracování plechu. Zabývá se také výrobou a dodáním zařízení určených pro odsávání zplodin, vznikající jako vedlejší produkt v oblasti strojírenské výroby, jedná se o technické řezání kovů, svařování atd. Cílem společnosti je vyplnit prostor na trhu v poskytování komplexních služeb, použitím nejmodernějších technologických postupů a zařízení (Tigemma.cz, 2015).

4.2.1 Historie společnosti

Již od počátku 90. let společnost TIGEMMA, spol. s. r. o. podniká v oboru strojírenství. Firma byla v roce **1991** založena dvěma společníky, kteří firmu směřovali do oblasti výroby strojních součástí a poskytování služeb ve strojírenství, se zaměřením na

---

²⁸ Před fúzí byla ovládající osobou AVL Holding GmbH.

zámečnictví a zakázkové práce. V roce 1995 došlo k transformaci firmy na právnický subjekt TIGEMMA, spol. s r. o. se sídlem v Bělotíně (Tigemma.cz, 2015).

Od založení se firma soustřeďuje na rozvoj směřovaný k soběstačnosti v technologickém vybavení, od prvovýroby až po finální výrobek se zaměřením na spolupráci a kooperační práce se strojírenskými firmami jak v tuzemsku, tak i v zahraničí. Produkční sortiment nabízí výrobky a služby z oblasti zpracování ušlechtilých materiálů, jako jsou hliníkové slitiny a nerezové oceli, tyto výrobky jsou dodávány na vysoké zpracovatelské úrovni za použití nejmodernějších sofistikovaných technologií. Společnost si během let vybuďovala komplexní technologický park, který zajišťuje ucelený výrobní proces, počínaje tvarovým dělením materiálu, ohýbáním, tryskáním, lakováním až po autodopravu. Na základě technické dokumentace stanovené zákazníkem jsou vyráběny dílčí výrobky. Prodej a marketingovou činnost zajišťují obchodní zástupci pro vlastní finální výrobky. Hlavní výrobní program vlastní produkce se zaměřuje zejména na oblast průmyslové filtrace, odsávacích systémů a materiálových odsávacích stolů pro CNC pálicí stroje od roku 2003, kdy bylo zřízeno servisní středisko. Společnost TIGEMMA disponuje vlastním konstrukčním oddělením, které se svými zkušenostmi podílí na přípravě a zabezpečení výrobní a projektové dokumentace (Tigemma.cz, 2015; Výroční zprávy a účetní závěrky 1996 - 2013).

V letech 2005 – 2006 proběhla výstavba nové strojírenské haly o velikosti 1 900 m², která byla vybavena mostovými jeřáby o celkové nosnosti 16 tun a novými technologiemi. Následující rok bylo dokončeno vybudování zpevněných ploch o celkové rozloze 3 400 m². Zároveň společnost přešla na nový informační systém, který zajistil zkvalitnění výroby a řízení výroby a lidských zdrojů (Výroční zprávy a účetní závěrky 1996 - 2013). Z důvodu vysoké poptávky po firemním sortimentu a následném rozšiřování výroby byly v roce 2014 vybudovány nové výrobní prostory. Jednalo se o nové nerezové a hliníkové svařovny, montážní haly včetně dvou průběžných lakovacích boxů na nerez a černý materiál. Je nutné sledovat moderní trendy ve strojírenské výrobě, proto je technologické vybavení strojního parku neustále obměňováno a doplňováno, aby společnost prosperovala, byla konkurenceschopná a uspokojila náročné potřeby svých zákazníků a nalákala nové potencionální odběratele (Tigemma.cz, 2015).

4.2.2 Přehled výrobního sortimentu

Jak již bylo zmíněno, společnost TIGEMMA, spol. s r. o. podniká výhradně v oblasti strojírenství, kde si buduje významnou pozici na trhu, její hlavní výrobní program se zaměřuje na:

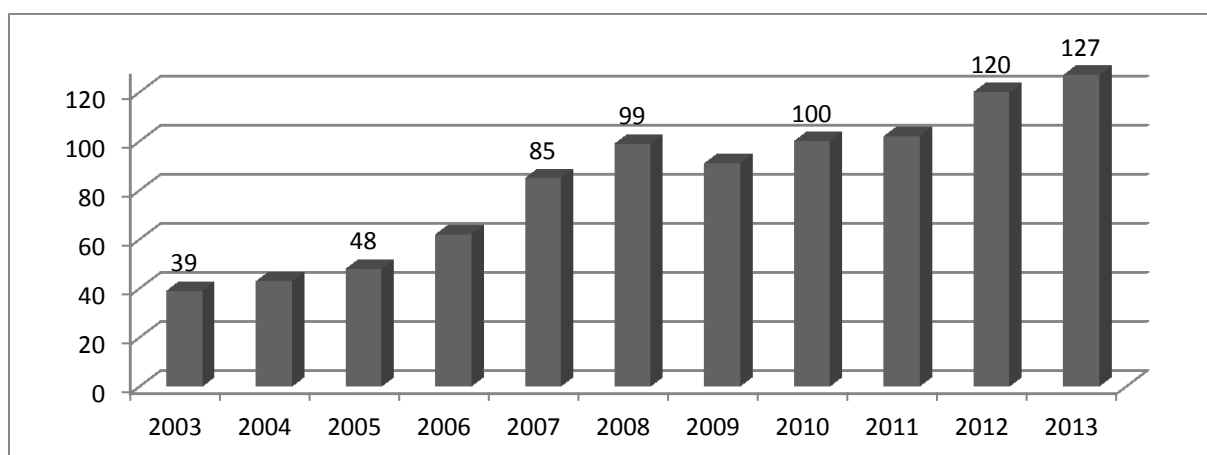
- filtrační a odsávací zařízení,
- materiálové odsávací stoly pro termické řezání kovů
- odsávací stoly pro svařování,
- ventilátory a tlakové nádoby,
- ocelové konstrukce,
- protihluková opláštění elektrických generátorů a čerpací techniky,
- zařízení pro potravinářský průmysl.

TIGEMMA, spol. s r. o. podporuje inovace a snaží se tak rozšířit své výrobní portfolio. V březnu 2013 byla řada cyklonových odlučovačů doplněna o cyklonové odlučovače nových rozměrů. Začátkem března následujícího roku představila společnost svůj nový výrobek „odsávané digestoře“, které se řadí do segmentu nabídky zařízení pro odsávání svařovacích dýmů (Tigemma.cz, 2015).

4.2.3 Politika zaměstnanosti

Firma TIGEMMA, spol. s r. o. zaměstnávala v době jejího založení pouhých 12 pracovníků. Potřeba kvalitního lidského kapitálu je jedním z předpokladů úspěšnosti firmy, proto netrvalo dlouho a společnost začala rozšiřovat a upevňovat svou pracovní základnu.

Graf 4.9 Vývoj počtu zaměstnanců v letech 2003 - 2013

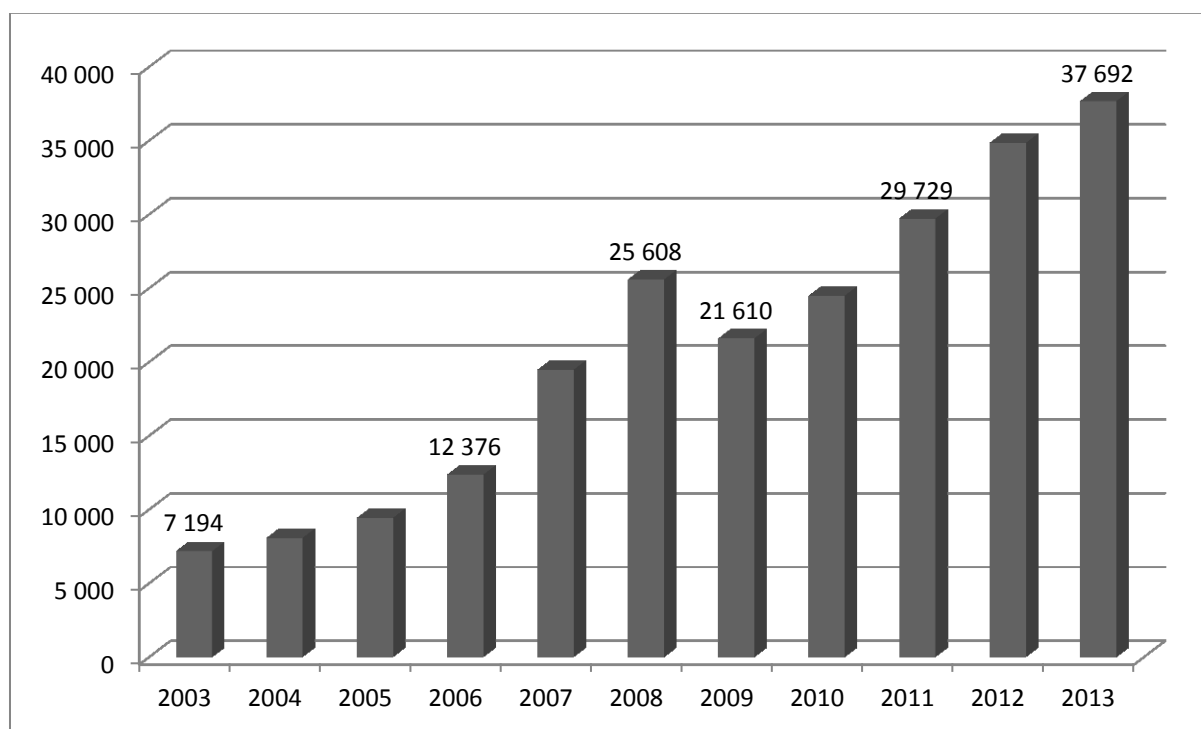

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TIGEMMA, spol. s r. o., vlastní zpracování

Pozn.: Jedná se o průměrný přepočtený počet zaměstnanců během roku.

Vývoj zaměstnanců v průběhu desetiletí zachycuje graf 4.9, postupně může zaznamenat narůstající trend od roku 2003. Otevření nových trhů vlivem vstupu ČR do EU, umožnilo společnosti zintenzivnit svou výrobu a zaměřit se na nový okruh odběratelů, což si vyžádalo potřebu nové, kvalitní a vzdělané pracovní síly. Rok 2009 jasně odráží důsledky celosvětové ekonomické krize, která zasáhla všechny odvětví a vyžádala si nezbytná opatření v úspoře nákladů, což způsobilo propouštění zaměstnanců. Rok 2009 však byl výjimkou, počet zaměstnanců rostl od krize až do současnosti, kdy je společnost tvořena 127 výkonnými zaměstnanci.

Graf 4. 10 Vývoj mzdových nákladů společnosti TIGEMMA, spol. s. r. o. v letech 2003 – 2013, v tis. Kč

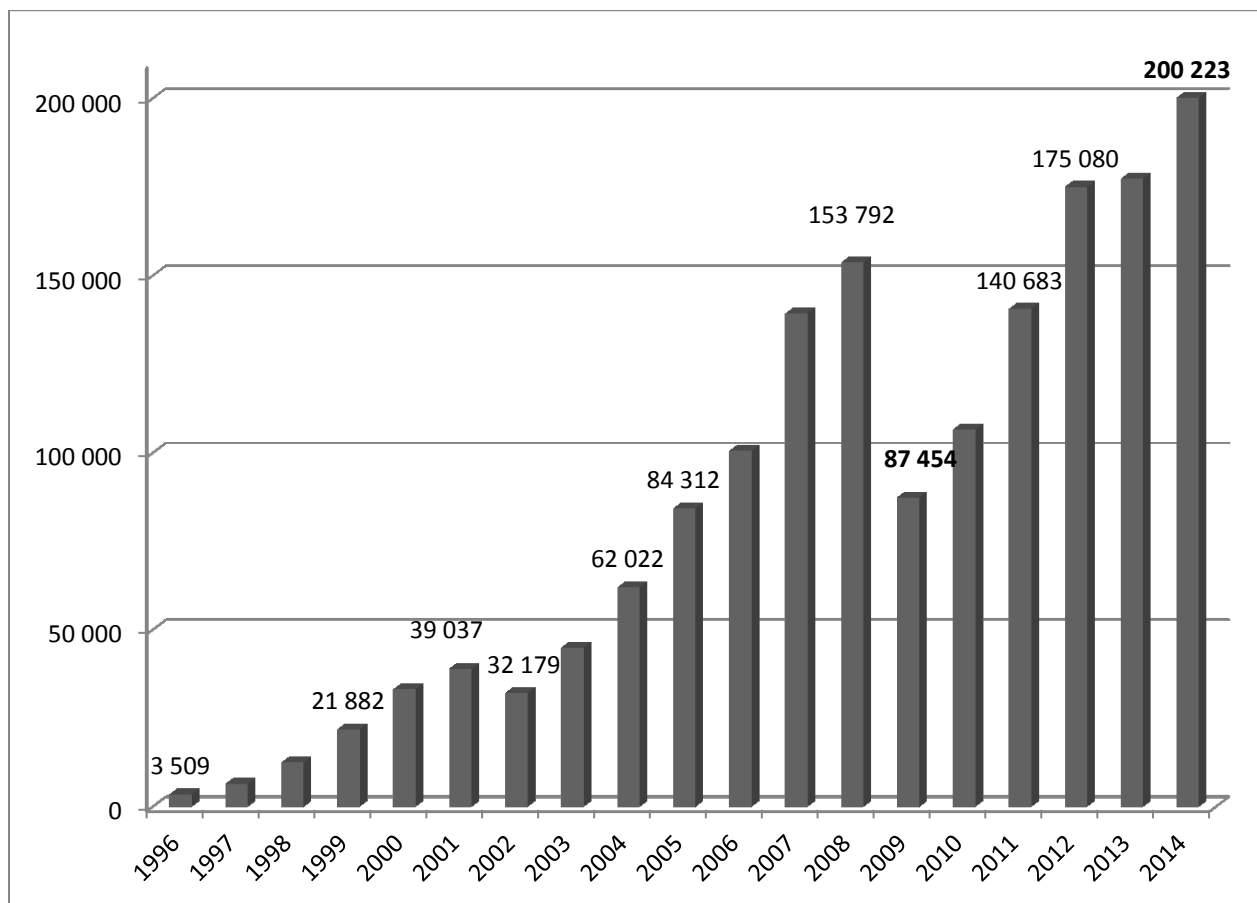
Zdroj: Výroční zprávy společnosti TIGEMMA, spol. s. r. o., vlastní zpracování

S růstem počtu zaměstnanců je spojený i růst mzdových nákladů na tyto pracovníky. Zhruba 95% mzdových nákladů je tvořeno ohodnocením fyzických pracovníků a zbývajících 5% plyne pracujícím společníkům, kteří jsou tvořeni třemi členy řídicích orgánů. Po ekonomické krizi v roce 2009 můžeme zaznamenat zvyšování mezd, což mělo pozitivní dopad na efektivitu pracovníků. Cílem společnosti je udržovat spokojené pracovní prostředí s vyrovnanými platovými podmínkami.

4.2.4 Finanční hospodaření podniku

Pro podnik je rozhodující, aby si zajistil dobře strukturované odběratelské portfolio, generující tak vysoké tržby, aby vytvářely uspokojivý hospodářský výsledek. Proto je nutné zaměřit se na vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb, jak zachycuje následující graf.

Graf 4. 11 Vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v letech 1996 – 2014, v tis. Kč

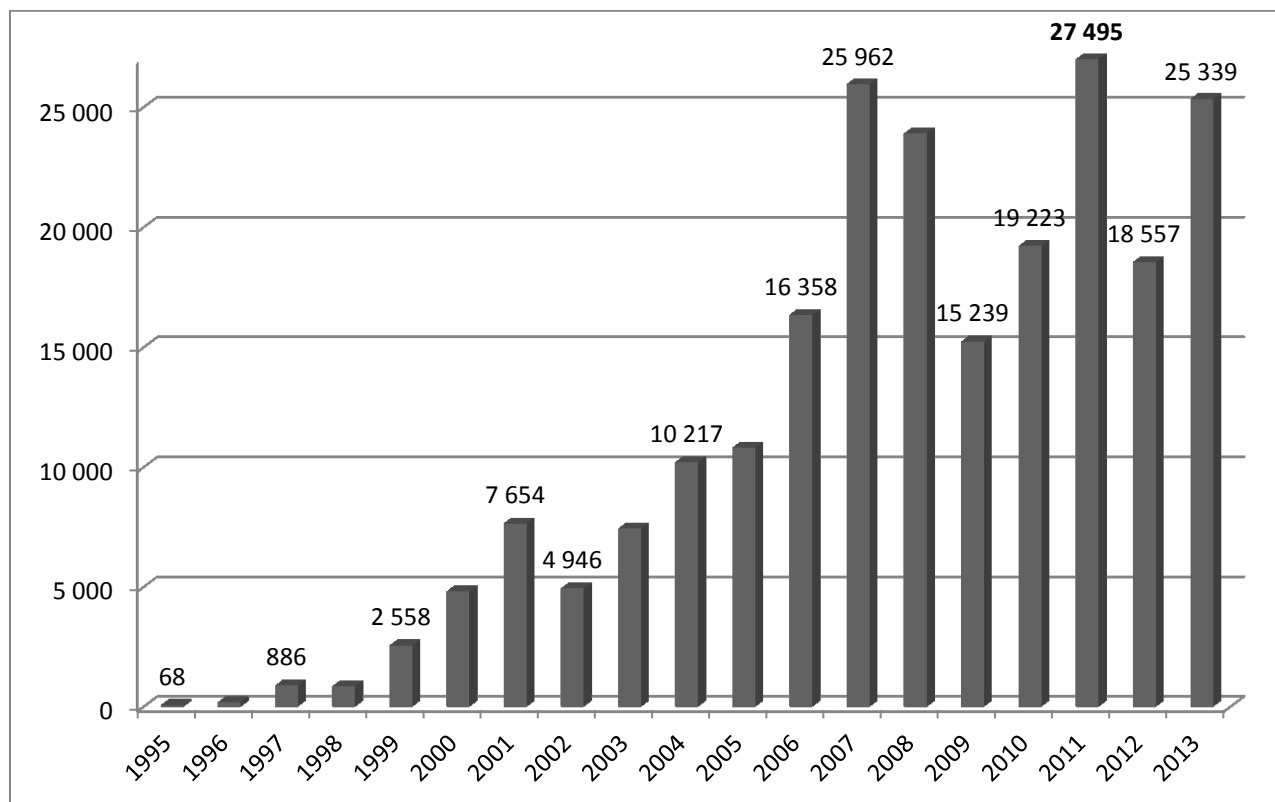

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TIGEMMA, spol. s r. o., vlastní zpracování

Společnost TIGEMMA, spol. s r. o. vykazovala konstantní růst tržeb od jejího založení, s výjimkou roku 2002 a 2009. Stejně tak jako u firmy AVL Moravia s. r. o., můžeme i zde vidět vliv recese průmyslového odvětví na negativní vývoj tržeb. Intenzivní růst můžeme zaznamenat především po vstupu na vnitřní trh EU. V roce 2008 se zvýšily tržby o více než 80%, oproti roku 2005. Zmiňovaný rok 2009, způsobil pokles tržeb o 43%, ve srovnání s minulým obdobím. Prioritou společnosti bylo obnovit hospodářský růst, což se jí v následujících letech také podařilo, především expandováním na nové zákaznické trhy a realizací úsporných opatření v oblasti nákladů. Nejvyššího obrátu v historii společnosti bylo

dosaženo v loňském roce, tržby za prodej vlastních výrobků a služeb činily 200,223 mil. Kč. Kvalitní pracovní zázemí, rozšíření výrobních prostor a nová zákaznická základna umožnila dosažení takovýchto výsledků.

Graf 4.12 Vývoj pohledávek od založení společnosti až po současnost (1995 – 2013), v tis. Kč

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TIGEMMA, spol. s r. o., vlastní zpracování

Struktura a vývoj pohledávek je pro podnik významným ukazatelem úspěšnosti. Pokud je firma schopna si zajistit dostatečné množství zakázek, které následně ve stejném objemu i realizuje, zajistí si tak prodej svého sortimentu, jež společnosti přinese žádané tržby a v konečném důsledku se projeví na závěrečném hospodářském výsledku. I zde, stejně jako v předešlých grafech, můžeme zaznamenat určité trendy, které se postupně projeví ve všech sférách podniku. Opětovně graf zachycuje propad v roce 2002 a v roce 2009. Pohledávky v nejvyšší hodnotě byly uskutečněny v roce 2011 a měly hodnotu 27,495 mil. Kč. Pokles pohledávek v roce 2012, byl způsoben nedostatečně podchycenou odběratelskou strukturou, která byla následně v roce 2013 vyrovnána a hodnota pohledávek dosáhla 25,339 mil. Kč. Pro společnost je proto rozhodující orientovat se nejen na domácí trhy, ale využít naplno potenciál vnitřního trhu a expandovat více do zahraničí.

Tab. 4. 1 TOP 10 odběratelů společnosti TIGEMMA, spol. s. r. o. v roce 2014

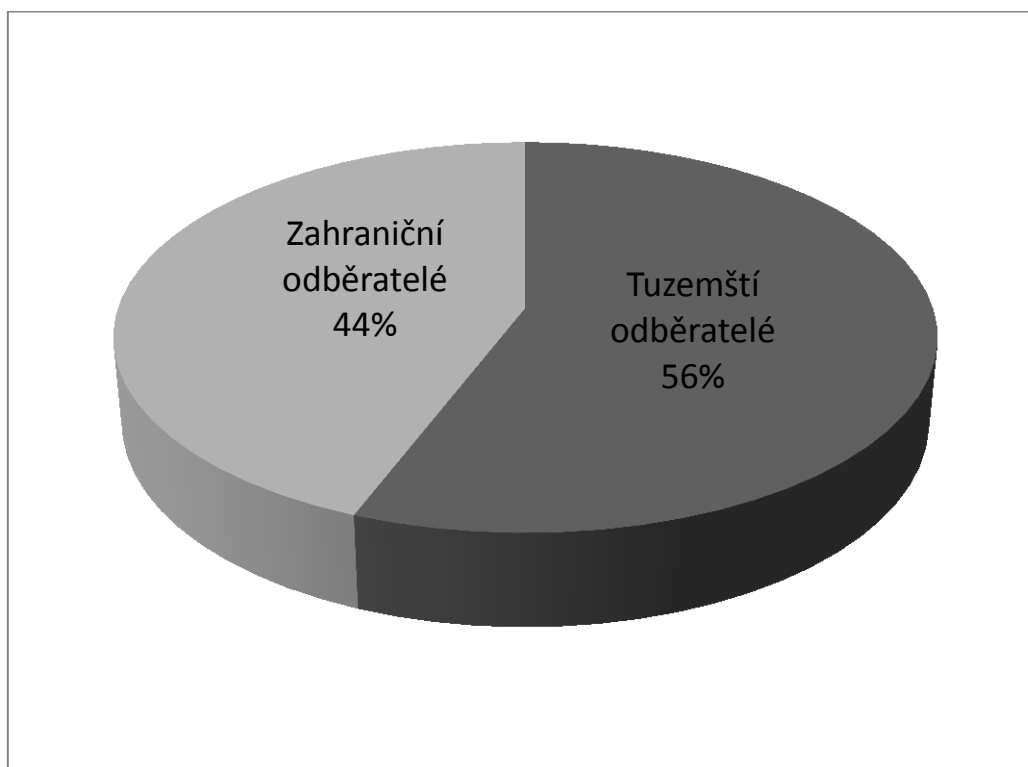
AVL Moravia s. r. o.	33 620 768 Kč
Horiba Europe GmbH - Darmstadt	23 381 598 Kč
DELTA Engineering s. r. o.	17 211 933 Kč
PRO-LOGIK s. r. o.	16 075 719 Kč
Stäubli Bayreuth GmbH	15 993 903 Kč
ENDRESS Elektrogerätebau GmbH	13 818 589 Kč
Vanad 2000 a. s.	8 020 062 Kč
BADEN s. r. o.	7 025 654 Kč
SOLBERG INTERNATIONAL LTD.	5 772 188 Kč
GEA Food Solutions Bakel B. V.	5 731 394 Kč

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TIGEMMA, spol. s. r. o., vlastní zpracování

Tabulka 4. 1 zobrazuje výběr deseti nejlepších odběratelů firmy TIGEMMA, spol. s. r. o. v roce 2014 a výši jejich plnění. Mezi top deset nejlepších firem patří 5 tuzemských a 5 zahraničních společností. Nejvíce však firma spolupracuje se společností, která sídlí v oblasti několika kilometrů od sídla společnosti TIGEMMA, tj. AVL Moravia s. r. o. Avšak jak již bylo zmíněno v podkapitole o firmě AVL (viz kapitola 4. 1. 4), která je součástí rakouského koncernu AVL Group, je zde znatelný vliv zahraniční mateřské společnosti, tudíž část realizovaných zakázek, zahrnující výrobky pro automobilový průmysl, plyne přes tuto společnost do zahraničí. Obrat pohledávek mezi firmou TIGEMMA a AVL dosáhl hodnoty 33,62 mil. Kč. Další tuzemská společnost DELTA Engineering s. r. o. odebírá dopravníky a ocelové konstrukce. Polotovary a výpalky, jsou vyráběny pro společnost PRO-LOGIK s. r. o. Pohledávka ve výši 8 mil. Kč byla realizována se společností VANAD 200 a. s., která odebírá sekčně odsávané stoly a unikátní filtrační zařízení společnosti TIGEMMA. Výpalky, tryskání, kryty a děrované plochy nakupuje firma BADEN s. r. o.

Graf 4. 13 Podíl tuzemských a zahraničních odběratelů v TOP 10, za rok 2014

Zdroj: Výroční zprávy společnosti TIGEMMA, spol. s r. o., vlastní zpracování

Podíl mezi top deseti největšími odběrateli je téměř padesát na padesát, i co se týče výše pohledávek, jak dokazuje graf 4.13. Druhým největším odběratelem a zároveň největším zahraničním odběratelem je společnost Horiba Europe GmbH – Darmstadt s pohledávkami ve výši 23,38 mil. Kč. Se společností Stäubli Bayreuth GmbH vykazuje firma TIGEMMA pohledávky ve výši 15,99 mil. Kč, jedná se o druhého největšího zahraničního odběratele. Protihlukové opláštění elektroagregátů je dodáváno německé společnosti ENDRESS Elektrogerätebau GmbH. Americká společnost SOLBERG INTERNATIONAL LTD. nakupuje od společnosti TIGEMMA tlakové nádoby, nerezové filtry a příslušenství. Společnost EA Food Solutions Bakel B. V. odebírá zařízení pro potravinářský průmysl.

Orientace na zahraniční zákazníky je jednou z oblastí, na kterou by se společnost chtěla do budoucna zaměřit. Vybudování si kvalitního portfolia tuzemských zákazníků je stejně tak důležité, jako využití možnosti otevřených trhů a zaměřit se tak na uspokojení potřeb zákazníků po celém světě.

5 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo na základě teoretických východisek a analýzy vnitřního trhu Evropské unie charakterizovat postavení České republiky, včetně přínosů a nákladů pro společnosti AVL Moravia s. r. o. a TIGEMMA, spol. s. r. o.

První kapitola se zabývala především teoretickými východisky budování vnitřního trhu Evropské unie, s vymezením základních svobod a principů fungování (viz kapitola 2. 1). Za klíčový lze považovat program Jednotného trhu pro Evropu 21. století (viz kapitola 2.2), ve kterém byly stanoveny konkrétní opatření pro nápravu fungování vnitřního trhu. Akt o jednotném trhu I a II (viz kapitoly 2. 4. 1 a 2. 4. 2) byl stanoven v souladu se zajišťováním růstu a zaměstnanosti a podpoře konkurenceschopnosti. Potenciál vnitřního trhu však stále zůstává v mnohém nenaplněn, proto za nový impuls pro jeho dokončení, můžeme považovat návrh priorit nové Evropské komise (viz kapitola 2. 4. 3).

Postavení České republiky na vnitřním trhu Evropské unie bylo součástí druhé kapitoly, která zachycovala počátky vytváření vzájemných vztahů až po hodnocení vstupu České republiky na vnitřní trh Evropské unie. Hospodářská a následně politická spolupráce byla formována již více jak dvacet let před vstupem České republiky do Evropské unie (viz kapitola 3. 1). Vstup České republiky do Evropské unie znamenal nejen kulturní a politické změny, ale především ekonomické změny, které byly následně zhodnoceny (viz kapitola 3. 5).

Hlavními přínosy, které vnitřní trh přináší, jsou nové exportní možnosti do všech zemí Evropské unie, a potažmo i do ostatních nečlenských zemí. Česká republika se stala vstupem na vnitřní trh atraktivním místem pro zahraniční investory a jejich rozvojové investiční plány, což podpořilo příliv přímých zahraničních investic (viz graf 3. 5). Zvýšený příliv přímých zahraničních investic, spolu s růstem mezd (viz graf 3.6), který podněcoval růst spotřeby a následně i růst zahraničního obchodu, mělo za následek rychlejší ekonomický růst České republiky po vstupu do Unie. Tyto faktory působí celkově pozitivně na rozvoj zdravě konkurenčního podnikatelského prostředí. Zlepšení ekonomické situace bylo vyvoláno i přílivem finanční pomoci ze strany Evropské unie, a to jak prostřednictvím strukturálních fondů, fondu solidarity, tak i formou výhodných úvěrů od Evropské investiční banky.

Příprava na vstup na vnitřní trh však s sebou nesla i negativa ve formě nákladů podnikové sféry, které následně tlačily na růst domácí cenové hladiny (viz graf 3. 8).

Problematická byla zejména oblast harmonizace nepřímých daní a zapojení České republiky do režimu Společné zemědělské politiky a Jednotného celního režimu Evropské unie.

Reakce konkrétních společností na celkový vývoj na vnitřním trhu byla zhodnocena v poslední, tedy praktické části. Obě zkoumané společnosti podnikají v průmyslovém odvětví, avšak jejich reakce na vstup na vnitřní trh Evropské unie, byla v určitých aspektech odlišná.

Firma AVL Moravia s. r. o. vyrábí již od roku 1996 testovací zařízení pro automobilový průmysl. Vývoj společnosti byl od počátku ovlivněn celou řadou faktorů, od rozšíření podnikové výroby, vstupem České republiky do Evropské unie až po hospodářskou krizi a následné oživení ekonomiky (viz kapitola 4. 2). Nejvíce tuto situaci reflektuje vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb (graf 4. 6). Z počátku se mohlo zdát, že vstup na vnitřní trh má pro společnost AVL Moravia negativní dopad, z důvodu poklesu tržeb v období dvou let od vstupu, ale potenciál otevřených trhů a příliv nových zakázek se plně promítl v roce 2007. Vzhledem k faktu, že firma je řízena mateřskou společností AVL List G.m.b.H., odehrává se její obchod téměř z 99% v eurech, proto je výše tržeb zcela závislá na vývoji směnného kurzu koruny vůči euru (viz kapitola 4. 1 4). Otázkou tedy zůstává, co by bylo hlavním přínosem pro společnost AVL Moravia? Odpověď je jednoduchá, *posun do hlavního integračního proudu Evropské unie*, a tím tedy vstup do eurozóny. Podle mého názoru, by vstup České republiky do eurozóny měl pozitivní vliv na tuto společnost, především zánikem kurzového rizika spojeného s obchodováním se zahraničními partnery. Zánik kurzového rizika spojený s akceptací společné měny, by mohl České republice přinést vyšší obchod o 30 až 50% oproti současnosti, jak uvádí studie Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády České republiky (viz kapitola 3. 5. 1). Společnost AVL Moravia si postupem času vybudovala silnou pozici na trhu a patří tak mezi celosvětové špičky v oblasti automobilového průmyslu. Mezi nejznámější celosvětové odběratele patří Toyota, Volvo, BMW, FIAT, Ford a další.

Vývoj společnosti TIGEMMA, spol. s. r. o., zabývající se výrobou a komplexní nabídkou služeb v oblasti strojírenství, byl analyzován v druhé části kapitoly (viz kapitola 4. 2). Otevření nových trhů vstupem České republiky do Evropské unie, umožnilo společnosti zintenzivnit svou výrobu a zaměřit se na nový okruh zákazníků, což si vyžádalo přijetí nových pracovníků (viz graf 4.10). Vyšší produktivita práce a větší portfolio zakázek s sebou přinesly i vyšší tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. Tržby se v roce 2008 zvýšily oproti roku 2005 více než o 80% a vyjma roku 2009, stále rostou až do současnosti (viz graf 4. 11). Nejvyšších tržeb v historii společnosti bylo dosaženo v loňském roce, kdy se hodnota prodeje

dostala přes 200 mil. Kč, což bylo především způsobeno silnou odběratelskou základnou, která je v TOP 10 (viz graf 4. 13) tvořena ze 44% zahraničními odběrateli. Orientace na vnitřní trh se odráží zejména ve struktuře pohledávek, která je tvořena zejména společnostmi z Německa, Rakouska, Francie a Velké Británie. Proto je prioritou společnosti rozšířit portfolio svých zákazníků a expandovat tak ještě více na zahraniční trhy. Na rozdíl od společnosti AVL Moravia, firma TIGEMMA dosud nepocítuje tak vysoké náklady, spojené s kurzovým rizikem, jelikož struktura jejich odběratelů je odlišná.

Na základě zpracování diplomové práce a poznatků, které tato práce přinesla, lze konstatovat, že stanovená hypotéza: *“vnitřní trh Evropské unie přinesl pozitivní dopad na rozvoj podnikatelského prostředí v České republice”*, byla potvrzena. Zejména v kapitole 3.5, která analyzuje přínosy vstupu České republiky na vnitřní trh a následně i v praktické části diplomové práce, zaměřující se na konkrétní podnikatelské subjekty.

Vnitřní trh je stále dynamicky se rozvíjející oblastí, které by měla být věnována pozornost nejen ze strany institucí, ale především jednotlivých členských zemí, podnikatelů a především občanů, protože pro správné nastavení politiky je klíčová spolupráce těchto subjektů, která v konečném důsledku přinese pozitivní změny ve formě přínosných reforem. Nová Evropská komise proto stanovila pro své funkční období nové priority, mezi nimiž je zahrnuta i oblast vnitřního trhu. Vnitřní trh tak představuje pro podnikatele snadnější přístup na zahraniční trhy (více potenciálních zákazníků), úspory z rozsahu, úspory dané sjednocením technických a jakostních norem a naopak spotřebitelům umožňuje větší výběr a větší spotřebitelskou ochranu.

Seznam použité literatury

Knížní zdroje

BALDWIN, Richard a Charles WYPLOSZ. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8.

CIHELKOVÁ Eva, Jaroslav JAKŠ a kol. *Evropská integrace – Evropská unie*. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-0854-0.

CIHELKOVÁ, Eva, Libor NEDOROST a Eva LUKÁŠKOVÁ. *Evropská ekonomická integrace: procesy, politiky, governance*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-8024518-350.

ČERNOCH, Pavel. *Cesta do EU: východní rozšíření Evropské unie a Česká republika v období 1990-2004*. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-861-3140-8.

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*. VŠB-Technická Univerzita Ostrava, 2014. ISBN 978-80-248-3333-0.

HAD, Miloslav, Stanislav STACH a Luděk URBAN. *Česká republika v Evropské unii: členství, přínosy, výzvy*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-720-1611-3.

KAEDING, Michael. *Towards an Effective European Single Market: Implementing the Various Forms of European Policy Instruments across Member States*. Wiesbaden: Springer VS, 2013. ISBN 978-3-531-19683-1.

KUBEČKOVÁ, Magdaléna a Jana DRASTÍKOVÁ. *Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU aneb Jak zdolat všechny překážky*. Ostrava: 2008. ISBN 978-80-248-1903-7.

MALACH, Antonín a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0906-6.

OUTLÁ, Veronika a kol. *Právo Evropské unie*. 2. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-807-3800-84.

ŠIŠKOVÁ, Naděžda a kol. *Evropské právo 2 – Jednotný vnitřní trh*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-949-4.

TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 6. vyd. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-808-7212-608.

URBAN, Luděk. *Evropský vnitřní trh a příprava České republiky na začlenění*. Praha: Linde Praha, a. s., 2002. 247 s. ISBN 80-7201-330-0.

Elektronické dokumenty

COM (2012) 573 FINAL. *Akt o jednotném trhu II* [online]. [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/smact/docs/single-market-act2_cs.pdf

COM (2013) 801 FINAL. *Návrh společné zprávy o zaměstnanosti ke sdělení Komise o roční analýze růstu 2014* [online]. [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/2014/jer2014_cs.pdf

COM (2014) 903 FINAL. *Investiční plán pro Evropu* [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/docs/an-investment-plan-for-europe_com_2014_903_cs.pdf

COM (2014) 902 FINAL. *Roční analýza růstu 2015* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/2015/ags2015_cs.pdf

COM (2015) 10 FINAL. *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o Evropském fondu pro strategické investice a o změně nařízení (EU) č. 1291/2013 a (EU) č. 1316/2013* [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:73d88c1b-9bd8-11e4-872e-01aa75ed71a1.0013.03/DOC_1&format=PDF

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2015. *Přímě zahraniční investice za rok 2013* [online]. [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2013_CZ.pdf

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 1. 4. 2015. *Hlavní makroekonomické ukazatele* [online]. [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20555311/HLMAKRO.xls/585cf3f4-28d8-4853-8e69-ae9852de1e0b?version=1.0>

DISKUZNÍ DOKUMENT SEZ ÚV, KVĚTEN 2014. *Ekonomické vyhodnocení členství České republiky v EU po deseti letech* [online]. [cit. 2015-04-10] ©2014. ISBN 978-80-7440-098-8. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/analyzy-EU/SEZUV-2014-1_Ekonomicke_vyhodnoceni_clenstvi_Ceske_republiky_v_EU_po_deseti_let.pdf

JEAN-CLAUDE JUNCKER, 15. 7. 2014. *Nový začátek pro Evropu: Moje agenda pro zaměstnanost, růst, spravedlnost a demokratickou změnu* [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_cs.pdf#page=5

KOM(2011) 206 V KONEČNÉM ZNĚNÍ. *Akt o jednotném trhu* [online]. [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0206:FIN:CS:PDF>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2012. *Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020* [online]. [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=9375>

POSUDEK 97. *Posudek Komise k žádosti České republiky o přijetí do Evropské unie* [online]. [cit. 2015-10-04]. Dostupné z: ec.europa.eu/ceskarepublika/pdf/posudek97.pdf

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Účetní závěrka r. 1997* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=358d7c756a0e463a93507a35b2028f79>

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Účetní závěrka r. 1998* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=c1009371b3064454ac8ed949439a7a60>

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2002* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=c1009371b3064454ac8ed949439a7a60>

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2003* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=240e0bed026b48a280df201e1dca85de>

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2009* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z:

<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=b5561fbcad294dc7ad87cab93ce915e5>

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2011* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z:

<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=5088719ba1284017b3b1bb40c86fc2b2>

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2012* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z:

<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=732435d407c547b79494ece5f2d75ab9>

SBÍRKA LISTIN AVL MORAVIA S.R.O. *Výroční zpráva vč. účetní závěrky r. 2013* [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z:

<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=51e80a15da874e1091db5ec31f31186e>

ÚŘ. VĚST. L 376/36. *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES* [online]. [cit. 2015-04-07]. Dostupné z:

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:376:0036:0068:cs:PDF>

Internetové zdroje

AVL ČECHY. *Informace o AVL Moravia* [online]. Avlcechy.cz, 2005 [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.avlcechy.cz/info-moravia.html>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Vliv vstupu do EU na ceny a inflační očekávání* [online]. Cnb.cz, 2005 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/zpravy_o_inflaci/2005/2005_cervenec/boxy_a_prilohy/c_05_cervenec_b1.html

EURACTIV. *Priority Evropské komise pro rok 2015* [online]. Euractiv.cz, 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/analyza/priority-evropske-komise-pro-rok-2015-012384>

EUROPA. *Pracovní program na rok 2015* [online]. Europa.eu, 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-2704_cs.htm

EUROPA. *Vnitřní trh. Jednotný trh se zbožím* [online]. Europa.eu, 2015a [cit. 2015-04-08]. Dostupné z:

http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/single_market_for_goods/index_cs.htm

EUROPA. *Vnitřní trh. Jednotný trh službami* [online]. Europa.eu, 2015b [cit. 2015-04-08]. Dostupné z:

http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/single_market_services/index_cs.htm

EUROSKOP. URBAN, Luděk. *Základní informace o vnitřním trhu* [online]. Euroskop.cz, 2015a [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8739/sekce/zakladni-informace-o-vnitrnim-trhu/>

EUROSKOP. URBAN, Luděk. *Stručná historie vnitřního trhu* [online]. Euroskop.cz, 2015b [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8732/sekce/strucna-historie-vnitriho-trhu/>

EUROSKOP. URBAN, Luděk. *Lisabonská strategie* [online]. Euroskop.cz, 2015c [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8742/12942/clanek/lisabonska-strategie-a-vnitri-trh/>

EUROSKOP. URBAN, Luděk. *5 svoboda – volný pohyb poznatků* [online]. Euroskop.cz, 2015d [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8738/sekce/5-svoboda---volny-pohyb-poznatku/>

EUROSKOP. *Vnitřní trh v březnu 2015* [online]. Euroskop.cz, 2015e [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/13/25605/clanek/vnitri-trh-v-breznu-2015/>

EUROSKOP. *Vnitřní trh v lednu 2015* [online]. Euroskop.cz, 2015f [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/13/25287/clanek/vnitri-trh-v-lednu-2015/>

EUROSKOP. ZENKNER, Petr. *Vstup ČR do EU* [online]. Euroskop.cz, 2015g [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>

EVROPSKÁ KOMISE. *Česká republika v EU* [online]. Ec.europa.eu, 2012 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE. *Hospodářství EU – Vnitřní trh* [online]. Ec.europa.eu, 2015a [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/internal-market/index_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE. *Národní účty a HDP* [online]. Ec.europa.eu, 2015b [cit.2015-04-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/National_accounts_and_GDP/cs

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Evropská komise: rozšíření přineslo výhody všem členským státům* [online]. Mpo.cz, 2009 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument57012.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Nová strategie pro vnitřní trh EU – co by v ní Česká republika ráda viděla?* [online]. Mpo.cz, 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157160.html>

MZDOVÁ PRAXE. *Mzdy v Evropské unii* [online]. Mzdovapraxe.cz, 2007 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d1619v1595-mzdy-v-evropske-unii/>

TIGEMMA. *O firmě* [online]. Tigemma.cz, 2015 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://www.tigemma.cz/cz/kategorie/o-firme.aspx>

Seznam zkratek

CE	Conformité Européenne Evropská shoda
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní republika
ČSSR	Československá socialistická republika
EFSI	Evropský fond pro strategické investice
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	European Union Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession
JEA	Jednotný evropský akt
JVT	Jednotný vnitřní trh
PHARE	Poland and Hungary Assistance for the Restructuring of the Economy
PZI	Přímé zahraniční investice
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development

Seznam tabulek a grafů

Tab. 3. 1 SWOT analýza podnikatelského prostředí ČR.....	34
Tab. 3. 2 SWOT analýza ekonomického prostředí ČR	35
Tab. 3. 3 Vývoj čisté pozice České republiky vůči rozpočtu EU 2004 – 2013. v mld. Kč	40
Tab. 4. 1 TOP 10 odběratelů společnosti TIGEMMA, spol. s r. o. v roce 2014	62
Graf 3. 1: Hodnocení připravenosti firem na vnitřní trh EU	31
Graf 3. 2 Aktivita státu a jeho institucí při podpoře začlenění podniků na vnitřní trh EU	32
Graf 3. 3 Zajištění agendy v podnicích na za začlenění do vnitřního trhu EU.....	32
Graf 3. 4 Vývoj zahraničního obchodu ČR v letech 2000 – 2014, v %	36
Graf 3. 5 Příliv přímých zahraničních investic v letech 2000 – 2014, v mil. Kč	37
Graf 3. 6 Vývoj průměrné reálné mzdy v letech 2001 – 2014, v %.....	38
Graf 3. 7 Vývoj HDP ČR v letech 2000 – 2014, v %.....	39
Graf 3. 8 Vývoj cenové hladiny v letech 2001 – 2014, v %	41
Graf 4. 1 Vývoj tržeb průmyslového odvětví v letech 2001 – 2014, v %	44
Graf 4. 2 Podíl segmentu na celkových tržbách v roce 2013	48
Graf 4. 3 Vývoj prodeje segmentu ZC v letech 2004 – 2013, v mil. Kč.....	49
Graf 4. 4 Vývoj počtu zaměstnanců ve firmě AVL Moravia s. r. o. od jejího založení až po současnost (1996 – 2013).....	50
Graf 4. 5 Vývoj osobních nákladů ve firmě AVL Moravia s. r. o. od jejího založení až po současnost (1996 – 2013), v tis. Kč	51
Graf 4. 6 Vývoj celkových tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb od založení společnosti až po současnost (1996 – 2013). v tis. Kč	52

Graf 4. 7 Prodeje vlastních výrobků a služeb v tuzemsku a zahraniční v letech 1996 – 2013, v tis. Kč	54
Graf 4. 8 Podíl zahraničních tržeb na celkovém prodeji vlastních výrobků a služeb v roce 2013	55
Graf 4. 9 Vývoj počtu zaměstnanců v letech 2003 – 2013.....	58
Graf 4. 10 Vývoj mzdových nákladů společnosti TIGEMMA, spol. s r. o. v letech 2003 – 2013, v tis. Kč	59
Graf 4. 11 Vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v letech 1996 – 2014, v tis. Kč	60
Graf 4. 12 Vývoj pohledávek od založení společnosti až pod současnost (1995 – 2013), v tis. Kč	61
Graf 4. 13 Podíl tuzemských a zahraničních odběratelů v TOP 10 za rok 2014.....	63

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. dubna 2015

.....*Kateřina Sámelová*.....

Kateřina Sámelová

Seznam příloh

Příloha 1: Evropský fond pro strategické investice 1

Příloha 2: Společnost AVL Moravia s. r. o. - Hranice..... 2

Příloha 3: Společnost TIGEMMA, spol. s r. o. - Bělčín 3